

2/2024

FOTOIMPULS

ZPRAVODAJ VÝCHODOČESKÝCH FOTOGRAFŮ

OBSAH

ÚVODNÍK

- 3 Úvodní slovo Vladimír Skalický**

VSVF, z. s.

- 4 Pozvánka 30. valná hromada VSVF, z. s.**

OSOBNOST

- 7 Jindřich Štreit**

- 8 Zdeněk Vojáček**

- 10 Jiří Chadima**

- 12 Marcela a Jiný svět**

SOUTĚŽE

- 18 Propozice Národní soutěž Fotografie 2025**

- 20 Premiéra 2024**

- 23 Fotografie 2024, Není diskuze jako diskuze**

- 24 Vyhodnocení 53. Ročníku Ratibořického mapového okruhu**

KDE FOTÍM JÁ

- 26 Jak jsem začínal s fotografováním aneb Trocha sentimentu neuškodí**

- 27 Jak jsem fotil „olympioniky“**

VÝSTAVY

- 28 Dana Ludvíčková - Historické techniky**

- 29 Slévárna od začátku do konce**

- 30 7. ročník Salonu východočeské fotografie**

- 31 Víc než tradice aneb Blatné bude dvacet**

- 35 Chodte na výstavy**

- 37 Tři fotografické festivaly v Paříži**

- 38 Společenství 49 - Jak jsme oslavili klubovou 100**

VZDĚLÁVÁNÍ

- 40 Fotografové malující**

- 41 100 let surrealismu... a co fotografie?**

- 43 Formát šest krát devět**

- 45 Něco jako vášeň**

FOTOGRAFICKÉ SETKÁVÁNÍ

- 46 Velké Bílovice**

- 49 Hledání duše města – Brno**

- 50 Do Trutnova za nevšedním zážitkem**

- 52 Šesté setkání s polskými fotografy z Wyszkowa**

- 54 S polskými fotografy ve Varšavě Plenér Varšava**

- 56 Jak jsem fotil Island 1997**

Fotoimpuls č. 2/2024

Vydává:

Centrum uměleckých aktivit,
příspěvková organizace
Tomkova 139, Hradec Králové
ve spolupráci s Volným sdružením
východočeských fotografů, z. s.

Graficky upravil: Radek Homola

Korektury: Zuzana Neugebauerová

Redakce: Zuzana Capoušková
a Rada pro fotografii Volného sdružení
východočeských fotografů, z. s.

Tisk: Art-D Grafický ateliér Černý

Fotografie na obálce strana 1
/ Zdeněk Vojáček / Bez názvu /

Fotografie na obálce strana 60
/ Zdeněk Vojáček / Bez názvu /

Vložená fotografie: Marcela Zuchová

Uzávěrka příštího čísla 1/2025 do 30. 4. 2025

Příspěvky do zpravodaje Fotoimpuls
zasílejte e-mailem na adresu: foto@cuahk.cz

Adresa:

Centrum uměleckých aktivit, p. o.
Tomkova 139/22
500 03 Hradec Králové
Telefon: 775 011 857
e-mail: foto@cuahk.cz
http://www.cuahk.cz

Vychází za finančního příspěví
Ministerstva kultury ČR.
Registrováno na MK ČR pod
evidenčním číslem: MK ČR E 21253.

Náklad 300 kusů

Neprodejné

Neprošlo jazykovou úpravou

ISSN 2570-6241

Úvodní slovo

Byl jsem vyzván, abych napsal dnešní úvodník. Dělán to poprvé, tak nevím, jak začít a jak to celé dopadne.

Je podzim a já hledám svůj platan.
Možná se zeptáte, proč platan?
To proto, že s nostalgií podzimu mne navštívila krásná báseň od Vladimíra Holana Poslední.

*Poslední list se třese na platanu,
neboť on dobře ví, že co je bez chvění, není pevné.
Třesu se, bože můj, neboť tuším,
že brzy umřu a pevný měl bych být.
Z každého stromu spadne i ten nejposlednější list,
neboť on není bez důvěry k zemi.
Z každého člověka spadne i ta poslední přetvářka,
neboť prkno v márnici je docela prosté.
List nemusí tě, Bože, prosit o nic,
dal jsi mu růst a on to nepokazil.*

Ale já...

Hledám svůj platan, abych tomuto básníkovi složil svůj fotografický hold. Hledám proto, že mne inspiroval k fotografickému zpracování jeho i jiných básní. Jsem na počátku své cesty za básněmi s fotografií. Zraje mi to v hlavě. Myšlenky přebíhají sem a tam. Jak toto téma uchopit, protože takového tu bylo již dost. Uvidíme. Snad se to povede alespoň ke spokojenosti mé.

Brzy začneme psát nový rok 2025.
Všem vám přeji do vašeho běžného života hodně klidu.
Do toho fotografického mnoho inspirativních chvil třeba s dobrou poezií.

To vše přeje Skalda alias Vladimír Skalický

PS: nezapomeňte na PFka pro své přátele.

POZVÁNKA 30. valná hromada Volného sdružení východočeských fotografů, z. s. Sobota 8. března 2025 od 9.30 hodin.

**Místo konání: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí
1245, Hradec Králové v sále Albrechta z Valdštejna.**

**V 1. části programu proběhne oficiální část valné hromady
(zprávy o činnosti a hospodaření VSVF, z. s. za rok 2024 a plán práce VSVF, z. s.
na rok 2025).**

**Ve 2. části programu proběhne beseda s hostem valné hromady –
Danou Kyndrovou, začátek cca v 11.00 hodin.**

DANA KYNDROVÁ

* 4. dubna 1955, Praha

Skvělá česká dokumentární fotografka se zaměřením na humanistickou fotografii.

Je držitelkou ocenění Osobnost české fotografie 2008.

Vedle fotografování se živila i jako průvodkyně.

Doprovázela turisty především do severní a západní Afriky a na Kamčatku.

Zájem o fotografii se v ní probudil v 18 letech. Její první známý soubor vznikl v polovině 70. let 20. století během otcova pobytu v africkém Togu.

Vystudovala jazyky na filozofické fakultě Univerzity Karlovy a dlouhá léta učila francouzštinu a ruštinu.

Vystavovala poprvé roku 1961 v pražském Klubu zaměstnanců školství, kultury a tisku. Další časopisecké i výstavní publikace fotografií na sebe nenechaly čekat a nové jméno vděčně skloňovali přední publicisté, neboť je mohli přiřadit k dobovým trendům.

Na počátku 90. let vytvořila svůj nejnámější projekt – dokument o odchodu sovětských vojsk z Československa. Své projekty zpracovává výhradně černobíle. Výjimku udělala ve zmíněném projektu Odchod sovětských vojsk. Fotografovala imigranty, téma Žena (život ženy v jeho rozmanitosti, počínaje zrozením a smrtí konče), Podkarpatskou Rus. Účastnila se mezinárodních projektů

srovnávajících život na obou stranách bývalé železné opony. V roce 2006 získala grant Prahy a v jeho rámci dokumentovala pražské bezdomovce.

Bývala aktivní členkou Asociace profesionálních fotografů. Dlouhodobě působila i ve vedení Pražského domu fotografie. Je významnou kurátorkou výstav černobílého humanistického dokumentu. Uspořádala např. expozici 1945 Osvobození... 1968 Okupace či retrospektivu díla Miloně Novotného, sestavila výstavu Jan Palach, zachycující události kolem jeho smrti a pohřbu. Má za sebou kolem 80 autorských výstav.

Vydala 9 autorských obrazových publikací. Poslední její kniha „Devadesátky“ vyšla v roce 2024.

Josef Moucha o knize mimo jiné napsal: Devadesátky nevolají po nostalgických náladách, spíše vybízejí k zamyšlení. Leč nejsme-li všichni situováni v sociálním ohledu souhlasně, tedy tak nevnímáme ani minulost, ani svět vůbec... Dana Kyndrová má poměrně vyhraněný názor na to, co ji zajímá, co v jakých okruzích společnosti očekávat a za čím kam jít. Rozhlíží se po životech současníků, hovoří s nimi a ke všemu je fotografuje. Vychází z pozorování, stejně jako z jeho kritického vyhodnocování, zkoumá souvislosti a směřuje

k vyvozování závěrů... Tím pádem se zdá, že postupuje od námětu k námětu, aby pokaždé propátrala jeho rysy a vystihla příslušnou podstatu. Také proto nepostrádají Devadesátky klasické dělení na kapitoly. Nicméně rozmanitost zobrazených motivů, podobně jako veškeré součásti díla, propojuje autorka svou motivací. Devatero knih Dany Kyndrové je vlastně výrazem jejího

poslání, a tedy i osobního osudu. Vždyť fotografie ukazují nejen to, za čím sama šla. Ukazují rovněž na ni.

(zdroj životopisu: <http://www.levneucebnice.cz/autor/dana-kyndrova/>)

Jana Neugebauerová

Jindřich Štreit

Fotím, i když spím

Taková byla odpověď na položenou otázku: „Zdá se vám někdy ve snu, že fotografujete?“

Tu Jindřovi položila jedna z účastníků setkání s Jindřichem Štreitem v Ústí nad Orlicí, kam jej pozvali zástupci z Malé scény.

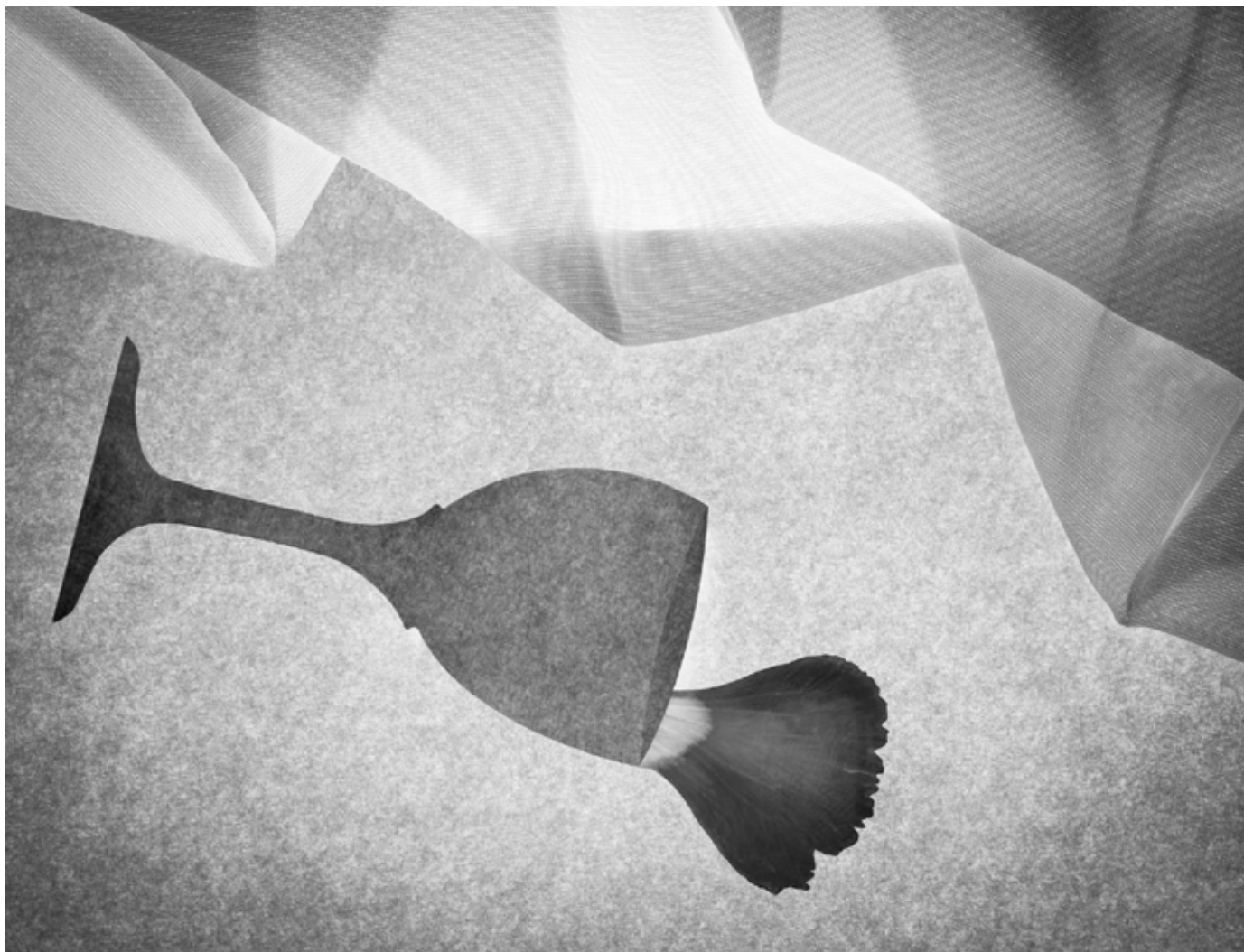
Jindřich vyprávěl, již pokolikáté, o svém fotografickém životě, tedy lépe o svém životě s fotoaparátem. Jako vždy upřímný, správná slova hledající Jindřich zaujal více než stovku účastníků, kteří krom zajímavého vyprávění zhlédli i dva filmy, které byly o Jindřichovi a s Jindřichem natočeny. První z roku 2024 Fotografuji, tedy jsem od režisérů Lubomíra Hlavsy a Martina Štolla, druhý, mnohým známý, Mezi světlem a tmou z roku 1990 od Jana Špáty. Při sledování Špátova filmu jsem si opět uvědomil sílu fotografie, sílu momentu, který fotografie dokáže zachytit. Dospělí lidé zachycení na filmovém pásu na tomto světě již nejsou a jejich děti jsou již dospělými, přesto k nám promlouvají. Promlouvají z filmu, a hlavně z fotografií.

Z těch Jindřových fotografií určitě, protože Jindřich žijící mezi prostým lidem v pohraničí dokázal zachytit život bez příkras a pozláték doby tehdejší i dnešní. Jindřichovy fotografie jdou „na dřeň“. Není u nás mnoho fotografů, kteří své fotografie žijí a zaznamenávají tak intenzivně jako Štreit.

Setkání v Ústí bylo velice přátelské s uznáním celoživotního fotografického umění VELKÉHO Jindřicha, který pracuje i dnes stále stejně. Upřímně, vstřícně, empaticky. Nemá smyslu více o fotografiích tohoto velikána česko-slovenské fotografie psát. Pokud budete mít příležitost vidět výstavu starých i dnešních Jindřových obrázků, neváhejte a zajděte.

K tomu vyzývá

*Vladimír Skalický
Lanškroun 20. 11. 2024*

Zdeněk Voják – trochu neznámý fotograf

Znáte mě. Věci často zlehčuji, nemyslím vážně, šprýmuji. Nemám moc rád vážno. To se to pak píše. Jsou ale situace jako právě nyní, kdy trpím. Trpím jak poraněné zvíře. Zároveň se ale chci s vámi podělit o vzpomínku na skvělého člověka, parťáka a možná až příliš pozdě „odkopaného“, skvělého, svébytného fotografa.

Se jménem Zdeněk Voják jsem prvně přišel do styku před více než 40 lety. Formou celorepublikového inzerátu jsem tehdy prodával širokouhlý objektiv na středoformátový Pentagon six. A ozval se mi právě Zdeněk. A protože vzdálenost mezi Policí nad Metují, kde jsem bydlel, a Trutnovem byla zanedbatelná, domluvili jsme se na osobním předání.

Poté jsem o něm nějaký čas neslyšel. To neznamená, že by nefotil. To by se totiž počátkem devadesátých let nepřihlásil na Hradeckou fotografickou konzervatoř pod vedením profesora Jána Šmoka. Skončili jsme spolu nakonec ve stejné třídě.

Pak se již naše kroky ubíraly téměř souběžně, oba jsme podnikali, oba jsme byli členy nejstaršího trutnovského

fotoklubu, později přejmenovaného na KDÚ Trutnov. Souběžně až do 9. 2. 2024...

Zdeněk (*1960) se, stejně jako mnoho z nás zralejších zamiloval do vůní chemikálií v temné komoře již na základní škole. A stejně tak byl fascinován magickým zrodem černobílé fotografie. Inspiraci hledal většinou v přírodě. Ne ani tak v celcích jako většina z nás. Vnímal detaily. Uměl se dívat a vždy si z daného úhlu pohledu vyzobal to pro něho podstatné. Nosné. Zdeněk sám nevystavoval, takže nebýt každoročních klubových prezentací, případně výstav, tak bychom ani pořádně nevěděli, co vlastně tenhle skromný kolega a kamarád dělá.

Je to spousta let, co jsem ho potkal na trutnovské pěší

zóně. Fotoaparát s černobílým filmem na stativu, objektiv „zaslepen“ super tmavým ND filtrem pro dosažení extrémně dlouhé expozice. V zorném poli množství neustále procházejících lidí. A ještě k tomu relativně banální motiv. Co tady ten chlap vyvádí? Podobné fotky hodnotíme v klubu tak třemi, maximálně čtyřmi body z desetibodové stupnice. Vysvětlil. ND filtr si nezadal nic se světelnou prostupností svářečských brýlí, takže expozice byla v řádu mnoha minut. To znamená, že výsledkem byla fotografie naprosto liduprázdné ulice. Žádný z kolemjdoucích se na citlivou vrstvu celuloidu nezaznamenal. Nutno dodat, že měl Zdeněk tenkrát velkou kliku, že se v záběru nenacházely nějaké místní drbný, které, než by si všechno důležité a k životu nezbytné řekly, by překonaly veledlouhý čas expozice a navěky se vepsaly do filmové emulze... Zdeněk byl takový fotografický introvert. O jeho fotografické práci měli přehled zejména jeho nejbližší. I nadále nacházel inspiraci v přírodních motivech, pouze

je ale začal stylizovat do imaginárních kompozic. Vytvářel romantické, surrealistické fotokoláže, v nichž se mohly zrcadlit jeho pocity a představy.

Se svojí tvorbou Zdeněk plánoval veřejnost seznámit u příležitosti svých šedesátin. Plány ale zhatil covid. No nic, odložíme to na potom. Alespoň ještě udělám nějaké nové věci, není kam spěchat. Je čas. Takhle nějak mohl Zdeněk klidně uvažovat. Nikdo netušil, jaká surovost v podobě těžké nemoci ho potká.

Zdeněkova životní výstava s názvem „LETMÁ ZASTAVENÍ“ byla zahájena za nebývalého zájmu veřejnosti v trutnovském Společenském centru UFFO 6. února 2024.

Poslední střípek do jeho životní koláže byl pak vložen o pouhé tři dny později...

Nikdy na Tebe, kámo, nezapomeneme.

S úctou, smutkem v duši a přáním dobrého světla všem tam nahoře i nám zde dole, Ctibor Košťál

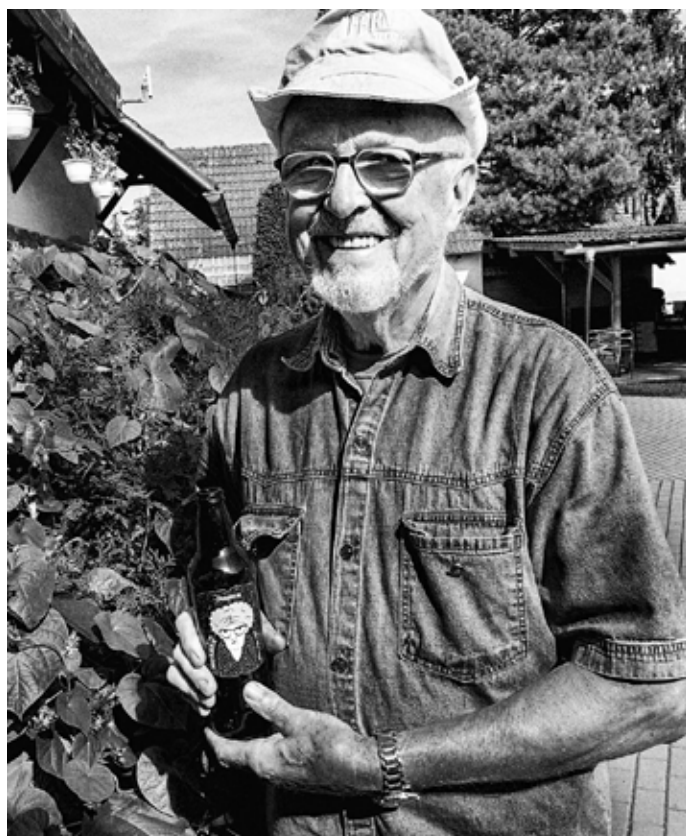
Milý Jirko, musím se Ti přiznat, že se mi dnes nepíše vůbec snadno.

Jiří Chadima

Myslím, že téměř vše už o Tobě bylo napsáno, třeba právě v tomto časopise anebo v tvůj Fotorevue, kde jsem si dovolil o Tobě psát v č. 44 a 336. Drze jsem o Tobě napsal článek „Drbal z Chudeřic“, ty jsi ho stejně a bez cenzury zveřejnil, což vystihuje Tvůj smysl pro humor.

Chtěl bych Ti v tomto dopise, který Ti posílám tam nahoru, poděkovat za to, že jsem kousek Tvůj životní dráhy mohl sdílet ve Tvém stínu. Víím, že bys mě za tenhle tón sprdnu, ale mě se i po tom opravdu stýská. I po tvój upřímné a jadrné kritice. Budou mi chybět ta pravidelná setkání u vás v Chudeřicích na konci léta, kde jste nás Ty a Tvoje milá manželka Alena hostili přímo královsky. Všichni jsme odjížděli pokaždě s rozepnutým knoflíkem u kalhot, těšil jsem se, že ztloustnu i letos na konci léta. Když se mi místo Tebe v telefonu ozvat ten přiblblý hlas automatu a oznámil mi suše „volaný účastník neexistuje“, ztuhl jsem a chlácholil se nadějí, že jde o omyl a volání zopakoval a nic, stále dokola ta hláška, kterou může vymyslet snad jen idiot. Ihned jsem vyhledal stránku Fotorevue, kde jsem objevil tvoje parte, které se mi začalo rozmazávat stejně jako teď, když Ti píšu. Víím, že chlapi nepláčou, ale k čertu s tím. Taky bych neměl mluvit sprostě, jenže když jsem si uvědomil, že už nikdy v telefonu neuslyším to Tvoje: „Bud' zdrav, příteli,“ zakřičel jsem: „KURVA, KURVA, KURVA!“ Ty to pochopíš, protože jsme někdy při filozofických debatách podobná slovíčka vypustili. A to je další věc, která mi bude chybět. Tvoje upřímnost i kritika hraničící s jedovatostí, ale nikdy ne s úmyslem někoho ponížit. Dokonce jsem Tě slyšel se i omlouvat, a to taky nedokáže každý. Stejně jako upozadit svoje ego a psát o úspěchu jiných umělců.

Napsal jsem Ti ke smutečnímu oznámení komentář: „Jirko, děkuji bohu, i když víím, že jsi na něj nevěřil, že jsem měl to štěstí Tě poznat a strávit ve Tvém stínu alespoň pár hodin.“ Ty už víš, jak to doopravdy s tím nebem je. Já si vzpomínám, jak Tě jednou Ruda Němečků vzal do krásného dřevěného kostelíčka, a nikdy nezapomenu na Tvůj komentář. „Představ si, oni mě vzali do kostela, mě, to je, jak kdyby dali Ungerovi k obědu řízek.“ Byla to krásná narážka na to, že já nejím maso, tohle jsem na tobě miloval, přesně takový druh humoru. Nikdy ses nezapomněl zeptat, jak se mám a co s našim fotoklubem děláme, vzpomínal jsi na ten váš bývalý v Kralupech nad Vltavou, kterému jsi věnoval dvě čísla revue. Těšil ses na oslavu naší stovky, chtěl jsi o nás napsat a čekals, až bude knížka ke stovce. Dokázali jsme to, jenže já nevím, kam Ti ji teď poslat. Báľ ses, že Tvoje stránky po Tvém odchodu

zmizí i s Tvou prací, můžu Tě uklidnit. Tvůj syn Petr si spolu se sdružením fotografů, kteří Tě ocenili čestným členstvím, slíbili Tvůj odkaz zachovat. Určitě Ti to udělá radost, stejně jako to, že na tebe spousta lidí vzpomíná. Díky Tobě jsem nejen já poznal spoustu zajímavých umělců, mnohé jen díky Tvój Revue a některé naživo, nikdy nezapomenu ani na výstavy v garáži ani na Setkání s múzami. Co sis umanul, to jsi dotáhl do konce, zdánlivě nemožné se díky Tvój tvrdé palici stalo skutečností. Se stejnou vervou jsi se pral s osudem i nemocemi, to, že Tě ta poslední mrcha porazila, není žádná ostuda, ale neměla to v Tvém případě vůbec jednoduché a pořádně se ta potvora zapotila. Když jsem o Tvém odchodu napsal Miro Švolíkovi, odepsal: Čest jeho pamiatke, tři slovíčka upřímně od srdce. Dovol mi, abych tím dnešní dopis skončil. Stejně se mi zase rozmazává. O jedno Tě chci ale poprosit: „Nezapomeň tam nahoře psát, až tam za tebou postupně budeme odcházet, ať tam máme co číst.“

*Měj se krásně
Tvůj Roman Unger z Náchoda*

Jak se ztrácíme, aneb malé zamyšlení nad současnou fotografií

Letos se mi ta situace stala dvakrát. Sice v trochu jiných souvislostech, ale „jádro pudla“ je stejné. Jde o odcházení.

Letos v květnu mne „opustil“ veliký kamarád Yanek Odehnal.

V srpnu „odešel“ Jiří Chadima.

V obou případech to byli lidé výrazně spojeni s fotografií. První veliký fotograf, vždyť měřil ke 200 cm, druhý živoucí mapař nejen fotografických aktivit. Oba po sobě něco zanechali. Honza spoustu fotografií, Jiří 427 čísel Foto revue.

Při přípravě výstavy Salon 2025 Yanek poslal své fotografie do výběru autorů k vystavování. Kurátorky výstavy Štěpánka a Kamila ze souboru vybraly dvě, které doporučily k vystavení. Yanek v květnu umřel. Dohodli jsme se s ostatními, že fotografie určitě vystavíme. Dlouho jsem byl v klidu, protože jsem věděl, že Yanek své fotografie má na papíru, a tedy stačí jen „sáhnout“ a bude to. Ale ouha. Když jsem začal fotografie shánět, tak právě ty vybrané nikde. Se synem Tomášem jsme prohledali spoustu obálek poschovávaných různě po domě. Hledal jsem u Kateřiny, zda tyto fotografie nemá. Neměla a nikde jsem je nenašel. Tedy našel jsem trochu jiné, které jsem na výstavu připravil. Ale ty vybrané nikde. Záchranou mohlo být, kdybychom fotografie mohli vytisknout. Víím, že si Honza fotografie skenoval a ukládal do počítače. A tady začíná ta moje úvaha, která mne donutila k napsání tohoto článku. Fotografie v počítači nebyly, protože si je ukládal na externí disk. Ten měl s sebou v nemocnici a z té se disk už nevrátil. Co teď s tím? Kolik fotografií tam měl nahráno,

kde ten disk asi skončil? Mnoho otázek, žádná odpověď.

Jiří byl vydavatelem par excellence. Vždyť 427 vydaných čísel digitálních časopisů hovoří za vše. I u Jirky jsme se na radě začali zajímat, jak obsah a rozsáhlé historie písčící se od 19. ledna 2006 zachovat. Naštěstí jsme u rodiny našli porozumění a snahu digitální časopis zachovat. Chtěli jsme jednotlivá čísla převést do pdf formátu, aby byly kdykoli k dispozici i pro případné ukončení a opuštění domovského serveru. Když se ale Milan Báča pođoval na „pozadí“ časopisu, tak nám sdělil špatnou informaci. Nebudu zde popisovat technickou stránku věci. Převedení do formátu pro případný tisk a prohlížení mimo internet nebude tak snadné, ba až nemožné.

A teď to zásadní sdělení:

„CO NENÍ NA PAPIRU, TO NEEXISTUJE!!!“

Pamatujte na to, i když mnozí budou oponovat, že mají vše zálohované na několika discích, na cloudu, nebo v databankách. Ale až dojde na „lámání chleba“, tak se ukáže. Telefon mi ukradli i s fotkami, které už dlouho nezalohuji, disk nejde otevřít, na cloud nemám heslo, databanka chce stále víc peněz za prostor, nevím, kde ty fotky v tom množství mám, a mnoho dalších nástrah, o kterých dnes ani nevíme.

Pamatujte: „Až se budoucnost zeptá...?“

Budete umět odpovědět?

Vladimír Skalický
Lanškroun 8. 11. 2024

Marcela a Jiný svět

Dnešní e-mailový rozhovor vedu s Marcelou Zuchovou, kterou všichni znají jako neustále se smějící ženskou.

Marcela v letošním roce vydala svoji úžasnou knihu fotografií cikánských rodin žijících na okraji společnosti na statku nedaleko Třebechovic. Její kniha není povrchním pohledem na pro nás divnou komunitu lidí, kteří žijí, radují se i smutní na první pohled jinak než většina z nás.

Hned na úvod nutno zmínit, že slovo „cikán“, které budu v rozhovoru hodně používat, neberu jako hanlivé ani dehonestující, ale popisující komunitu, kterou Marcela po léta navštěvuje.

Ahoj Marcelo. Těšíš se na moje otázky?

Haha

Začneme hned o Tvé knize. V jejím úvodu Zdeněk Jirásek popisuje, jak jsi se k cikánům dostala. Řekni nám to ale sama.

Vlastně náhodou, původně jsem si chtěla nafotit ten starý statek – to se mi podařilo až po třech letech. Přivezli mě tam bráchové dvou cikánek, takže v pohodě. Ti starší si mě ještě pamatovali ze školy, kde jsem dělala vedoucí školní jídelny. Tak mě hned velmi srdečně přijali.

Obecně se cikánů my, bílí, obáváme. Držíme si v jejich

přítomnosti kabelky, peněženky tak nějak víc než jindy. Nebála jsi se s nimi seznámit?

Mně nikdy nevadili. V Hradci jsem v dětství s některými kamarádila. Jedné rodině z Levoče jsem chodila hlídat holčičky a byla jsem u nich jako doma. Ve stěhu jsem víc před těmi frajery v Hradci, které neznám osobně a mám z nich divný pocit

Jak fotografování začalo?

První fotky byly hned z té první návštěvy. Ty jsem jim vezla už sama. A zase jsem fotila a stále tak pořád dokola.

Zaměřila ses na nějakou konkrétní rodinu, nebo na celou

„Nikdy jsem neměla tendence udělat dobré fotografie. Nepřemýšlím o tom a prostě vyfotím tak, jak to v tu chvíli cítím.“

komunitu?

V knize je jen ta jedna „moje“ rodina. Tu fotím už 15 let. Občas mě osloví na focení i jiné rodiny. Ale nijak to nevyhledávám, naopak – občas odmítnu, protože mám jiné plány, nebo se mi prostě nechce.

Když se mnozí z nás dostanou do zvláštního prostředí nebo situace, máme problém udělat napoprvé dobré fotografie, protože jsme tou situací hodně ovlivněni. Stalo se Ti to také? A pokud ano, jak jsi se s tím vyrovnávala?

Nikdy jsem neměla tendence udělat dobré fotografie. Nepřemýšlím o tom a prostě vyfotím tak, jak to v tu chvíli

cítím. Snad jen jednou mi bylo moc líto, že nemůžu použít víc fotek. Kluci se koupali v pokoji ve staré vaně, odložila jsem odjezd domů, abych mohla fotit. Jenže dělali blbiny a na většině fotek tomu staršímu „něco“ visí pod zadkem a to se fakt nedá zveřejňovat.

Měla jsi představu, jak budeš fotit?

Upřímně. Nějaká představa by mi byla u nich úplně na prdlajs. Během pár vteřin je všechno jinak. I ty pozovací fotky jsou vlastně momentky.

Možná je teď chvíle, abych se Tě zeptal, jak ses k fotografii vůbec dostala?

Na návštěvách u kolegy mé matky jsem se vždycky zajímala o jeho fotky a focení... A tak mi Ježíšek dal v devítce můj první foťák značky Corina. To jsem si ještě dávala fotky vyvolat. Na střední škole jsem měla štěstí na profesora fyziky, ten se nás snažil učit fotit, a protože jsem byla jediná, koho to zajímalo, světil mi školní Flexaretku a klíče od fotokomory, takže jsem se naučila vyvolávat filmy a dělat fotky sama.

Mnohé z nás by mohlo zajímat, jak jsi technicky zdatná? Vždyť začátek tvého focení na statku byl ještě v době, kdy digifotoaparát nebyl tak běžnou záležitostí. Fotíš od počátku na čip, nebo jsi začínala na film?

U cikanů jsem začínala se svým prvním digitákem FUJIFILM FinePix S5000.

Nafotíš toho hodně? A děláš výběr z hodně záběrů?

To je různé. Na běžné návštěvě vyfotím pár fotek. Když jsou třeba křtiny, tak toho nafotím hodně. Pak vyházím nepovedené, udělám výběr pro sebe a výběr pro ně.

Fotografie si upravuješ sama?

No jo, sama.

A jak hodně fotografie upravuješ? (výřez, zostření, kontrast...)

Moc ne. Takové základy jako u fotek na papír – ořez, zesvětlení, ztmavení, někdy ostrost, kontrast, hlavně převod z barvy do BW – tady bych mohla trochu víc povyprávět. Na první návštěvě jsem měla foťák nastavený na focení v BW, takže jsem jim přivezla fotky černobílé a byli z toho dost smutní. Ke konci návštěvy jsem objevila krásně odřené červené dveře, takže jsem foťák rychle přenastavila a fotila si je. Za zády jsem cítila pohyb a to běžel nahatý Honzík, rychle jsem cvakla a vznikla neplánovaně trochu máznutá, ale moje nejmilejší barevná fotka. Pak jsem jim slíbila barevné a od druhé návštěvy už je dostávají a já musím fotky pro sebe převádět. Jednou mi zase jejich táta říkal, že by chtěl, aby na tý fotce nebyl tak černej a ukázal

mi nějakou starou hodně tmavou fotku. Tak jsem mu udělala zelený obličej. To ho hodně pobavilo, ale dostal i normální fotku, tak byl úplně spokojenej.

Vždy, když se spolu potkáme, tak mi s radostí ukazuješ, že jsi si pořídila nový kvalitnější foťáček. Jak to všechno snášíš Tvůj manžel?

Jo, je v pohodě. :) Několik foťáčků i financoval a ostatní já z peněz po rodičích.

Fotografuješ v různých světelných podmínkách. Hodně světla, málo světla. Jak hodně spoléháš na techniku a jak hodně na svůj úsudek?

Ze začátku jsem v blbém světle používala blesk, pak jsem dala na radu Petra Moška a přestala ho používat. A nakonec mám ty šumákovy a rozmazaný fotky nejraději.

Ale vraťme se k Tvým fotografiím. Určitě nefotíš jenom cikány, ale i něco jiného. Co Tě baví?

Hrozně mě bavilo fotit mého tatínka, ale až tak od 95 let, kdy začal být fotogenický. Hodně fotím na vernisážích, v ulicích, divadla fotím nejraději ze zákulisí, svatby mě baví, jen když můžu fotit formou reportáže. Krajinku si taky

cvaknu, ale mám v ní ráda nějakého človíčka. Baví mě prolézat a fotit staré domy, ruiny, kostely, hřbitovy. Taky mě baví výzvy v zadaných tématech do různých soutěží nebo na členské výstavy.

Jak hodnotíš „Tvé cikány“ v porovnání se svojí ostatní tvorbou?

Nikdy jsem o tom nepřemýšlela a nemám ani potřebu to porovnávat.

Přiznám se, že jinou než Tvoji cikánskou fotografii moc nevnímám. Víš, že do různých přehlídek, výstav posíláš i jiné obrázky. Kterých si ceníš nejvíce?

Nejvíc mám ráda nalezená zátiší anebo rozmazané obrázky focené za jízdy v autě

Ale vraťme se ke knize a cikánům. Setkala jsi se s nějakou dobrou nebo naopak s nepřijemnou reakcí okolí na Tvé fotografie?

Reakce jsou většinou pozitivní. Někdo to jen respektuje nebo se diví, že mě to u nich baví.

A neměli s tím nějaké problémy oni? Sociálka, nepřející

spoluobčané...

Po dohodě nedávám většinou jejich fotografie na sociální sítě, jen občas použiju v nějaké fotografické skupině, kde to vnímají jako sociální dokument. Pokud narazím na rasistické hlášky, tak na to vůbec nereaguju a hned mažu.

Z celého cyklu je vidět, že ses k rodinám dostala opravdu hodně blízko. Jak dlouho trvalo, než Tě přijali?

Já mám pocit, že hned. Ale raději jsem se jich ještě optala. Jejich odpovědi buď jednoduše: „ANO“ nebo: „No to je jasný“

Kdy došlo k tomu, že jsi mohla fotit i pohřby?

Oni to berou jako samozřejmost, že když už na pohřeb přijdu, tak že fotím.

Když ty fotografie prohlížím, tak při elementárním množství svědomí mám pocit, že jim je potřeba nějak pomoci. Stojí o to vůbec? Pomáhala jsi jim nějak?

Samozřejmě jsou rádi za každou pomoc. Ze začátku pomohli oni víc mně. V roce 2009 začala krize, firmy nejezdily na ubytování, plácala jsem se v tom hrozně. Když už jsem toho měla plný zuby, tak jsem vzala kolo a jela k nim si

vyčistit hlavu. Asi mi hodně pomáhalo to, že jsou na tom ještě hůř nežli já. Když jsem v září 2010 končila na hotelu, pomohli mi kluci se stěhováním. Dostali jen na benzín a nějaké věci z hotelu. Jinak jim pomáhám radami, to se na mě obrací hodně často. Občas nějaké dárky, co já doma nepotřebuju.

Cítila jsi někdy, že Tvé pomoci chtějí nějak zneužít?

Ani ne, ale já bych se stejně nedala.

Z fotografií čiší skoro samá radost a pohoda života.

Dětská hra, úsměvy dospělých. Je to tak i ve skutečnosti?

Nechybí tam nějaké to trápení?

Nebo ses tomu vyhýbala?

Těch starostí je u nich hodně, ale vyfotit se nedají. Trápení jsem se nevyhýbala, jen vyslechla, poradila. Jen ten smutek při loučení jsem fotila.

Mám pocit, že se fotí rádi?

Tak to je tvůj pocit správný

Dáváš jim své fotografie?

Fotografie mi většinou platí, jen režijní cenu, někdy je dostanou.

Jak to oceňují? Co s fotkami dělají? Asi nemají alba jako my (i když dnes je nemáme ani my).

Oni si fotky dávají za rám jako obrazy, teď je to móda i u mladých, tak si dělám legraci, že to odkoukali od cikánů.

Téma cikánů fotíš už hodně dlouho. Baví Tě to ještě, nebo vydáním knihy jsi toto období uzavřela?

Baví mě to pořád a určitě knihou neuzavřela. Kniha je za prvních 9 let a za dalších 6 už mám zase řůru fotek. A budou další.

Hledáš své další téma?

Nehledám, buď to přijde samo nebo třeba taky ne. Je jsem taky nehledala.

Kniha obsahuje, jestli jsem to dobře spočítal, dvě stě dvanáct fotografií. Kdo Ti s výběrem pomáhal?

A z kolika jste vybírali?

Já napočítala 244. Pomáhal mi Patrik Marek a vybírali jsme z 680 papírových fotografií.

A kdo se ještě na přípravě podílel a čím?

Graficky zpracovala Anna Benešová a verši doplnil Zdeněk Jirásek.

Máš určité reakce lidí, kteří si knihu koupili. Jak je přijímána?

Zatím skvěle.

Od vydání uběhl již nějaký čas. Nyní s odstupem. Jak knihu hodnotíš Ty sama? Udělal bys něco jinak?

Jsem s ní pořád spokojená, jen mě mrzí, že se tam nedostala fůra mých oblíbených fotek.

Podle mých informací jsi vydala 200 výtisků. Jak jsi to zafinancovala?

Zaplatila jsem si to jako dárek k mým 70. Já totiž narozeninové oslavy nesnáším.

A je ta kniha někde k dostání?

V Hradci v GALERII NA PARKÁNY, nebo podle domluvy se mnou.

Po prohlédnutí knihy mám své hodnocení, pokud ho chceš slyšet?

Mohlo být o něco méně fotografií. Mnoho témat se opakuje a dobré zpracování tématu by se s menším počtem obrazů určitě nezměnilo. Dále bych asi navrhoval jiný font písma, a hlavně bych se snažil vybrat jiný papír. Toto

surové téma by si zasloužilo hrubší papír a možná s vyšší gramáží. Použitím černé barvy na křídovém papíru je nepříjemné, protože zanechává stopy po prstech. Může to ale ukázat, jak často se knihou probíráme, prohlédneme jednotlivé fotografie. Jakýsi test „popularity“. Celkový dojem je ale úžasný. Je zde vidět, jak dlouhodobě se cikánům věnuješ, kolik jsi toho nafotila v různých situacích, v různém čase. Výběr taky dobrý a aktuálnost je u této komunity stále věčná. Jsi jedna z mála, která ukazuje, že mezi námi jsou a že své životy žijí jako my. Tedy určitě skromněji, zato mnohem intenzivněji než my. A co považuji za nejdůležitější je, že jsi své téma dovedla až do knižní podoby.

Je to výzva i nám ostatním, kteří soustředěně a dlouhodobě pracujeme na nějakém tématu, aby jej završili svojí autorskou knihou. Vždyť takto zpracované téma ukáže ucelený obraz o tom, čemu se věnujeme, jak myslíme, jak svět kolem sebe vnímáme a co po nás asi i zůstane. Je to krásné dílo a já Ti k němu blahopřeji. A z dalšího fotografování přeji hodně radosti.

*Dnešní po drátech vedený rozhovor s Marcelou vedl
Vladimír Skalický říjen/listopad 2024*

Propozice národní soutěž Fotografie 2025

Z pověření a za finančního příspěví Ministerstva kultury pořádají NIPOS-ARTAMA, Svaz českých fotografů, z. s. a Vlastivědné muzeum v Olomouci ve spolupráci s Centrem uměleckých aktivit Hradec Králové, Domem dětí a mládeže Olomouc a Libereckou školou fotografie.

I. CHARAKTERISTIKA A POSLÁNÍ SOUTĚŽE

Posláním soutěže je konfrontace tvorby fotografů, kteří nejsou na své tvorbě existenčně závislí. Národní soutěž a následně výstavy mají za úkol nejen představit to nejlepší, co se v posledním období zrodilo na celostátní úrovni, ale také zajistit získávání vědomostí, rozvíjení zručnosti a umělecký růst jednotlivců a kolektivů prostřednictvím poznávání, realizace a prezentace umělecké tvorby v oblasti fotografie. V rámci vzdělávací části přispívá k zlepšování vizuální gramotnosti, citlivosti vnímání v oblasti umělecké tvorby i technického zpracování. Přispívá ke smysluplnému využívání volného času. Soutěž je určena dětem, mládeži a dospělým. Koná se každý rok.

II. PODMÍNKY ÚČASTI

1. Zúčastnit se může každý fotograf, občan České republiky, nebo cizinec mající povolení k pobytu.
2. Do soutěže je možno zasílat fotografie černobílé i barevné, zásadně neadjustované a nepaspartované (to znamená nepodlepené, nerámované). Do soutěže je možné zasílat fotografie, které vznikly v letech 2023 až 2025 (kromě tématu „Ucelená kolekce“).
3. Soutěž je vyhlášena v těchto kategoriích:

J15 – junioři do 15 let,

J25 – junioři do 25 let,

A – autoři nad 25 let,

K – kolektivy.

Soutěžící z nižších věkových kategorií mohou soutěžit i ve vyšších věkových kategoriích.

Ve všech věkových kategoriích je možné soutěžit ve dvou skupinách a to:

samostatná fotografie (limit pro zaslání jsou 4 fotografie), cykly a seriály (soutěžit je možné pouze s jedním souborem, který obsahuje minimálně 3 a maximálně 7 fotografií obsahově a formálně jednotných).

Znamená to, že je možné zaslat maximálně 4 fotografie a jeden soubor pro každé téma.

Témata pro jednotlivé kategorie:

J15: pro autoři do 15 let – **volné téma,**

J25: pro autoři **do 25 let – Člověk, umění, divadlo, koncert, dokument, reportáž, street** (kategorie zahrnuje snímky všeho živého – dokument, portrét, akt, zvířata, divadlo, koncert),

A1: pro autoři **nad 25 let – Člověk, umění, divadlo, koncert,**

dokument, reportáž, street (kategorie zahrnuje snímky všeho živého – dokument, portrét, akt, zvířata, divadlo, koncert),

A2: pro autoři nad 25 let – **Prostor** (architektura, městská krajina, přírodní krajina),

A3: pro autoři nad 25 let – **Život věcí kolem nás** (zátiší a věci),

A4: pro autoři nad 25 let – **Experiment** (ušlechtilé techniky i nové postprodukční technologie),

A5: pro autoři nad 25 let – **Ucelená kolekce** – volné téma, povinná anotace max. 1 000 znaků, 8 až 15 fotografií, časově neomezeno (konceptně ucelený soubor s výrazným autorským přínosem),

A6: pro autoři nad 25 let – **Krásy a strasti regionu Olomouc** (fotografie zaznamenávající život, krajinu, architekturu a jiné zajímavosti olomouckého regionu),

K: pro kolektivy – **společné téma v rámci kolektivu.**

Kategorie J15 a J25, tedy kategorie soutěžících ve věku do 25 let, se od ostatních kategorií liší v tom, že je pro ně soutěž dvoukolová. V předkole je nutné zasílat barevné nebo černobílé fotografie elektronicky. Pro zaslání je nutné se přihlásit prostřednictvím webové stránky <http://photo.nipos.cz>. Ty z náhledů snímků, které určí k postupu minimálně dva členové poroty případně rozhodnutí předsedy, postoupí do vlastní soutěže.

Následně autoři budou informováni, které fotografie mají v „papírové podobě“ zaslat do soutěže. Zhotovené fotografie budou označeny podle podmínek, které platí pro ostatní kategorie soutěže (s výjimkou povinnosti uhradit poplatek 300,- Kč), a spolu s přihláškou budou zaslány na adresu:

Vlastivědné muzeum v Olomouci, Mgr. Denisa Šinkovská Mikolášková, nám. Republiky 5, 779 00 Olomouc.

Kolektiv může zaslat nejvýše 15 snímků, z toho od jednoho autora maximálně tři práce. Každý autor může soutěžit jako jednotlivec i jako člen kolektivu, nikoliv však se stejnými pracemi. Kolektiv zvolí k obeslání soutěže jednotnou velikost fotografií.

4. Do soutěže jsou přijímány fotografie velikosti minimálně 18 × 24 cm a maximálně 40 × 50 cm při zachování delší strany. Menší rozměr je povolen pouze v případě, že se jedná o kontaktní fotografie. Porota má možnost rozhodnout ve výjimečných případech i o přijetí fotografií jiných rozměrů.

5. Každá fotografie musí být čitelně označena na zadní straně a) v pravém rohu dole: názvem snímku (u seriálu i pořadovým číslem), jménem a příjmením autora, u kolektivů plným názvem klubu či skupiny, adresou autora, u kategorie J také věkem autora, b) na zadní straně v levém horním rohu uvedením: kategorie, data (rok vzniku snímku).

V kategorii „Experiment“ je možné přihlásit jen jeden soubor, který může obsahovat maximálně 5 fotografií. Zároveň je třeba stručně popsat záměr autora. Pokud dílo vyžaduje vystavení v digitální podobě, autor není povinen odevzdat fotografie v papírové formě. Pokud dílo vyžaduje speciální zařízení, které umožňuje instalaci podle jeho autorského záměru, je třeba, aby autor spolu s dílem odevzdal i technické zařízení.

6. Autor zašle své soutěžní fotografie také v elektronické

podobě přes portál www.uschovna.cz na emailovou adresu nasfo@vmo.cz, kde do zprávy uvede text: „NÁRODNÍ SOUTĚŽ FOTOGRAFIE“ a jméno autora, nebo přiloží k zásilce CD se soutěžními fotografiemi nadepsané jménem autora. Soubory s fotografiemi zasílanými elektronicky nebo na CD musí být pojmenovány ve formátu: KK_JJ_NN_PP.JPG, kde KK je kategorie, JJ je jméno a příjmení autora, NN je název fotografie a PP je pořadové číslo, pokud se jedná o sérii. Například: A1_Jan_Novák_Volnost_pohybu_02.JPG. Názvy fotografií musí být stejné na tisku, v přihlášce i v názvech souborů zasílaných elektronicky.

7. Soutěžní zásilka pro všechny kategorie musí obsahovat přihlášku. Účastnický poplatek ve výši 300 Kč zašle autor na bankovní účet číslo: 2301851828/2010, variabilní symbol 2025, a do zprávy pro příjemce uvede zkratku NASFO a jméno soutěžícího autora. Zásilky bez řádně vyplněné přihlášky nebo bez uhrazení účastnického poplatku nebudou do soutěže přijaty a autor si je může vyzvednout pouze osobně ve Vlastivědném muzeu Olomouc. Pořadatel nepřejímá zodpovědnost za poškození fotografií při poštovní přepravě. Pečlivé zabalení je záležitostí každého autora.

Přihlášku spolu s fotografiemi zašlete, nebo přineste osobně na adresu: Vlastivědné muzeum v Olomouci, Mgr. Denisa Šinkovská Mikolášková, nám. Republiky 5, 779 00 Olomouc.

8. Obálka musí být označena symbolem NASFO.

9. Fotografie nesplňující podmínky uvedené v předchozích bodech nebudou do soutěže přijaty.

10. Porota vybere z přijatých fotografií mimo oceněných další, které budou spolu s oceněnými vystaveny u příležitosti vyhlášení výsledků soutěže ve Vlastivědném muzeu v Olomouci. O této skutečnosti budou autoři informováni. Fotografie z výstavní kolekce (mimo oceněných) budou autorům vráceny po skončení těchto výstav, nejpozději v květnu 2026.

11. Porota má právo vyjmout z cyklu nebo seriálu jednotlivé fotografie a hodnotit je jako samostatné snímky, případně redukovat počty fotografií v seriálu.

12. Oceněné fotografie budou předány do Sbírký SČF se zachováním autorských práv.

13. Pořadatel si vyhrazuje právo použít oceněné a vystavené fotografie pro propagační účely, a to i v budoucnu, bez nároků na honorář, při zachování autorských práv.

III. HODNOCENÍ

Hodnocení snímků národní soutěže provede odborná porota jmenovaná NIPOS-ARTAMA. Hodnotícím kritériem je výtvarná, myšlenková a technická kvalita snímků.

Ve všech kategoriích (s výjimkou tématu A5 a K) porota ocení fotografie umístěné na prvních třech místech.

V kategorii K porota ocení vítězný kolektiv finanční částkou 5 000,- Kč.

Dále může udělit maximálně tři čestná uznání v každé kategorii.

Všechny vítězné fotografie budou zveřejněny v reprezentativním katalogu výstavy.

Mimo tyto ceny mohou být bez ohledu na kategorie udělována další ocenění.

Ocenění autoři obdrží diplom a plaketu, věcné ceny sponzorů soutěže. V mládežnických kategoriích obdrží finanční odměnu.

IV. KALENDÁŘ SOUTĚŽE

Vyhlášení soutěže

1. srpna 2024

Zahájení příjmu fotografií pro předkolo

1. září 2024

Jmenování poroty

do 1. listopadu 2024

Příjem fotografií předkolo v kategorii J15 a J25 (uzávěrka předkola)

do 15. ledna 2025

Hodnocení poroty předkola a sdělení informace o postupu

31. ledna 2025

příjem fotografií „na papíře“

do 28. února 2025

Hodnocení poroty

19. března 2025

Slavnostní předání cen soutěže a zahájení výstavy

9. a 10. května 2025

Trvání výstavy

9. 5. – 8. 6. 2025

Soutěžící přihlášením se do soutěže prohlašuje, že bere na vědomí:

- že jeho soutěžní dílo má vypořádána všechna práva a nezasahuje do práv a právem chráněných zájmů třetích osob,

- že přihlášením do soutěže uděluje pořadatelům soutěže bezplatný souhlas na použití soutěžních děl ve smyslu autorského zákona, a to zejména na zhotovení rozmnoženin díla, zařazením díla do databáze a uvedení díla na veřejnosti v rámci realizace aktivit, na účely šíření osvětové činnosti v působnosti organizátorů,

- že souhlasí s použitím své podobizny pro propagační účely, že vyhotovením nebo použitím fotodokumentace nebo videodokumentace z průběhu setkání ve spojitosti se soutěží nebo jinými průvodními setkáními žádným způsobem nezasahuje do práv soutěžícího na ochranu osobnosti,

- že obeslání soutěže je výrazem souhlasu s jejími podmínkami.

Vaše osobní údaje zpracováváme dle požadavků GDPR – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 a dle zákona č. 110/2019 Sb. o ochraně osobních údajů, v platném znění. Více informací o ochraně osobních údajů v rámci činnosti NIPOS naleznete pod odkazem: www.nipos.cz/ochrana-osobnich-udaju.

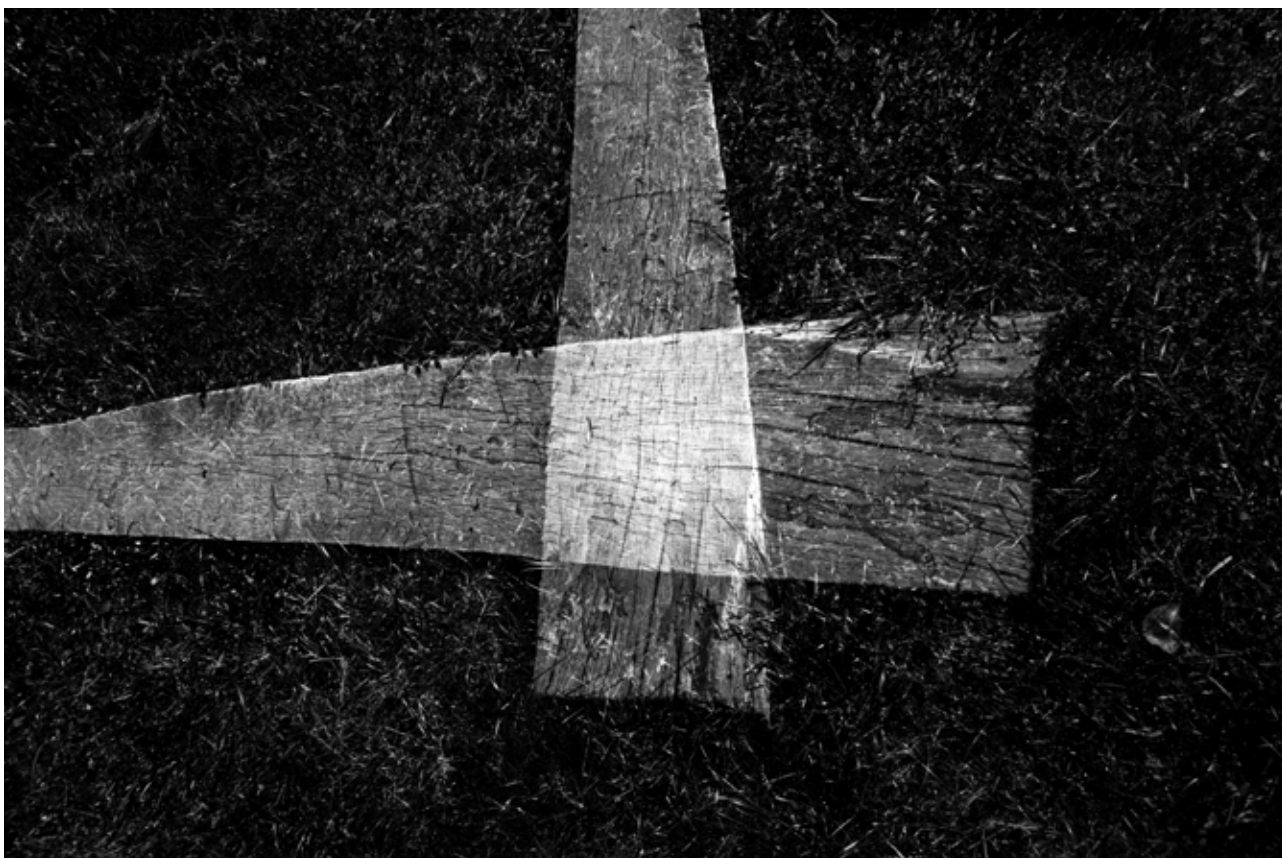
Kontaktní adresy:

NIPOS-ARTAMA, Milan Sedláček, tel.: 736 704 228, e-mail: sedlacek@nipos.cz, www.nipos.cz

Svaz českých fotografů, e-mail: scf@scf.cz, www.scf.cz, www.fotonarodni.cz

Vlastivědné muzeum v Olomouci, Mgr. Denisa Šinkovská Mikolášková e-mail sinkovska@vmo.cz, tel.: 585 515 127

*Zpracoval Milan Sedláček
NIPOS-ARTAMA, červenec 2024*

/ EVA STANOVSKÁ / ILUZE /

PREMIÉRA 2024

35. ročník fotografické soutěže

Premiéra je každoroční celostátní fotografická soutěž, kterou pořádá Centrum uměleckých aktivit, p. o. ve spolupráci s Volným sdružením východočeských fotografů, z. s. Zúčastnit se může každý bez ohledu na věk a zkušenosti. Jedinou podmínkou je, aby přihlášené fotografie byly autorské a dosud nevystavené ani nepublikované.

Soutěž finančně podporuje Ministerstvo kultury, Královéhradecký kraj, město Hradec Králové a společnosti FOMEI spol. s r. o. a FOMA Bohemia, s. r. o.

V letošním 35. ročníku, vyhlášeném na volné téma, bylo porotě předloženo 431 fotografií od 55 účastníků, z toho 33 souborů. Porota udělila 14 cen a šest čestných uznání.

Porota:

Předseda: Ing. Petr Zatloukal, fotograf, pedagog

Členové: Mgr. Vítězslav Krejčí, fotograf, lektor fotografických dílen, zástupce FOMA Bohemia spol. s r. o. a Mgr. Barbora Pejšková, výtvarnice, fotografa, pedagožka

Oceněné fotografie:

CENA VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH FOTOGRAFŮ

BARBORA DĚDUCHOVÁ za vybrané snímky ze seriálu Fragmenty (1, 2)

JIŘÍ DRBOHLAV za vybrané snímky ze seriálu

Chvění – tekutost – rovnováha (3, 4, 5)

MILAN FARA za snímek Tíha okázalé samoty

ZDEŇKA KULHÁNKOVÁ za vybrané snímky ze seriálu Snění (2, 3)

PAVLA LANKUSOVÁ za vybrané snímky ze seriálu Vzpomínky na Berlín (2, 3, 4)

KVĚTOSLAVA SLEZÁKOVÁ za vybrané snímky ze seriálu Bazén ticha (1, 3)

PAVEL SOUŠEK za vybrané snímky ze seriálu Sen (2, 4, 5)

EVA STANOVSKÁ za seriál Iluze

CENA CENTRA UMĚLECKÝCH AKTIVIT

PETR MALÝ za snímek Předjaří na řece

TOMÁŠ LELEK za snímek Leváctví opak praváctví

CENA FOMY Bohemia

VLADIMÍR SKALICKÝ za seriál Chytré město

CENA FOMEI

JIŘÍ ALBRECHT za snímek V ulitě

BEDŘICH SEBERA za vybraný snímek ze seriálu
Ze života koní dřevěných (3)

EVA STANOVSKÁ za snímek Nevěsty na prodej

ČESTNÉ UZNÁNÍ

JIŘÍ ALBRECHT za vybraný snímek ze seriálu
Příběhy z dovolené (5)

ANNA BENEŠOVÁ za snímek Bez názvu (olejotisk)

ANNA BENEŠOVÁ za snímek Průnik

ČESTMÍR FLORIÁN za snímek Lampa

TOMÁŠ LELEK Informační

EVA STANOVSKÁ za snímek Usedněte prosím 04

Výstava vítězných a dalších vybraných fotografií:

První část výstavy

15. listopadu 2024–17. ledna 2025

Galerie Na Hradě (budova knihovny Lékařské fakulty
Univerzity Karlovy), Na Hradě 91/3, Hradec Králové

Otevřeno: pondělí–pátek 8–18 hodin

Vernisáž s hudebním vystoupení kapely Gankino Quintet
se konala 14. listopadu 2024 v 17 hodin

Druhá část výstavy

1.–30. listopadu 2024

Galerie Suterén v Infocentru v Hradci Králové,
Eliščino nábřeží 626, Hradec Králové

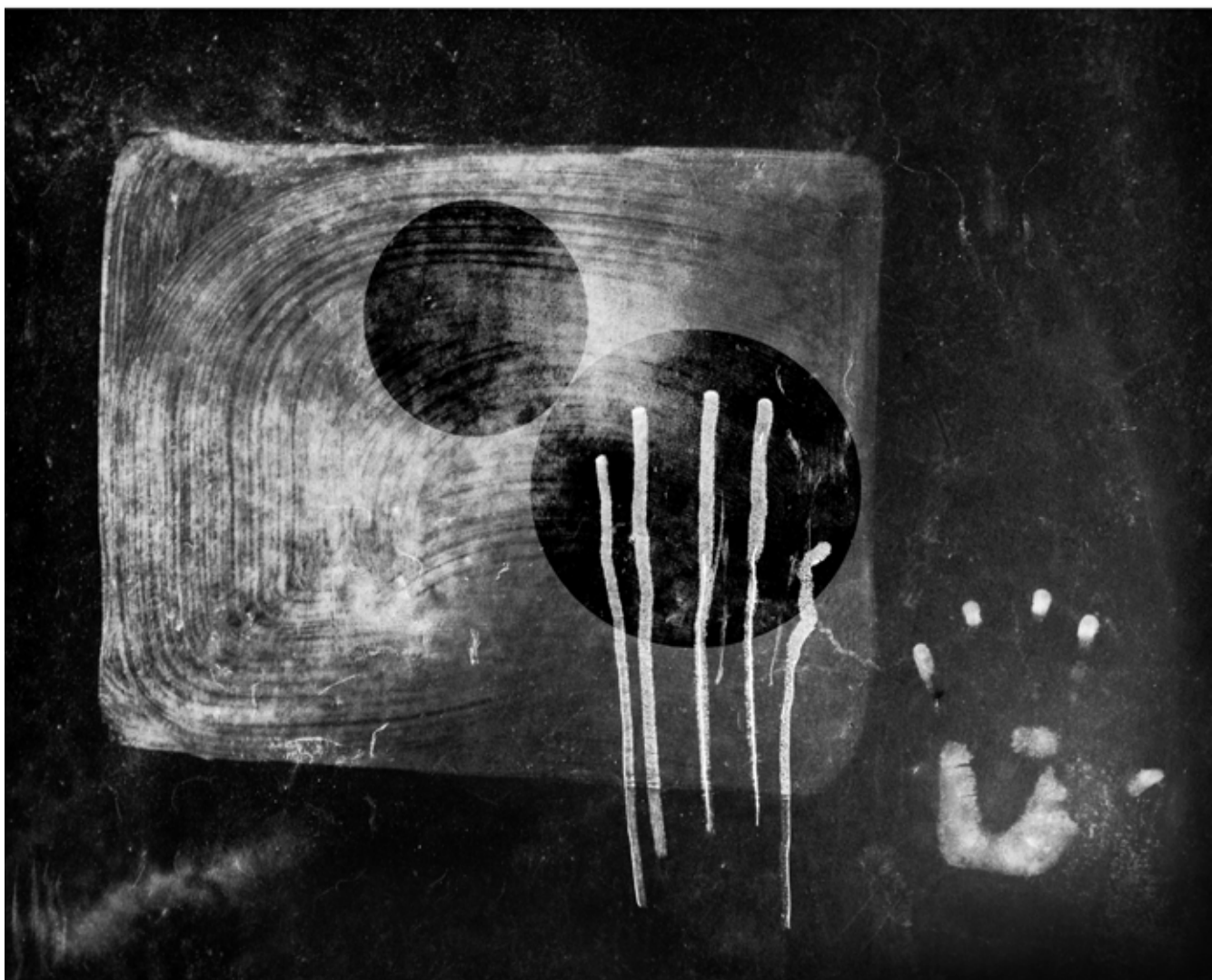
Slavnostní vyhodnocení 35. ročníku fotografické soutěže
Premiéra 2024 a předání cen vítězům proběhlo v sobotu
23. listopadu 2024 od 10 hodin. Součástí byla prezentace
tvorby předsedy poroty Petra Zatloukala a rozborový
seminář oceněných fotografií se členy poroty.

Místo konání: sál Albrechta z Valdštejna Krajského úřadu
Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí 1245,
Hradec Králové

Slovo předsedy poroty

Letošní třicátý pátý ročník fotografické soutěže PREMIÉRA
2024 se má skutečně čím pochlubit.

Jako předseda poroty jsem potěšen vyspělou vizuální
kultivovaností velké části soutěžních snímků, kterých se
sešlo letos přes čtyři stovky od téměř půl stovky účastníků.
Velmi potěšující je i fakt, že do soutěže bylo přijato více
jak tři desítky fotografických cyklů, což svědčí o tom, že se
jejich autoři zabývají tvorbou více do hloubky a svá témata
promyšlejí a realizují v delším časovém úseku. V celkovém

/ TOMÁŠ LELEK / LEVÁCTVÍ, OPAK PRAVÁCTVÍ /

počtu bylo uděleno čtrnáct cen a šest čestných uznání. V některých případech jsme si v konsenzu celé poroty dovolili u některých cyklů redukovat jejich oceněný či vystavený počet. Bylo to převážně z důvodu lepší vizuální čitelnosti a vyšší dynamiky daného cyklu. Z mé bezmála třicetileté pedagogické praxe vím, že finální výběr snímků bývá i u relativně vyspělých autorů značným úskalím. Rád bych se na tomto místě alespoň okrajově zmínil o fenoménu, který provází každého výtvarného tvůrce a fotografa především. Spatřená realita vyvolává v každém tvůrce emoce, které jej pudí k tomu je zachytit. Lze říci, že je to způsobeno jistou emocionální energií obsaženou ve spatřeném. Je ale nutné si uvědomit, že v průběhu od spatřeného až po výsledný vystavený snímek (dané formy a formátu) prochází tato emocionální energie značným množstvím transformací. V každém kroku pobízí svého tvůrce pokračovat, nebo dané činnosti zanechat. Jen namátkou mohu jmenovat několik fází transformace této energie, jako je: výběr nafocených snímků na displeji přístroje, selekce na obrazovce počítače, post proces (výřez, tonalita, kontrast, virtuální zásahy atd.), konečná selekce cyklu, výsledný formát a velikost obrazu, jeho adjustace a umístění v prostoru, reakce případného diváka.

Do spatřené reality tedy tvůrce (v našem případě fotograf) zakóduje jemu náležící formu vizuální energie. Na divákovi pak je, aby příslušný obraz rozkódoval (obraz přečetl a porozuměl mu) a emoční energii z něj tedy získal. Tento proces je velmi složitý a mnohdy nejednoznačný – vždyť se jedná především o emoce! Je závislý na zkušenosti diváka a na jeho vizuální gramotnosti (které se musí učit a trénovat ji). Proto se hodnocení snímků, zvláště pak při soutěžích, účastní celý tým odborníků – porota. Práce v porotě není vždy jednoduchá. V mnoha případech je nutno najít konsenzus, někdy se musí konečný verdikt stanovit až hlasováním. Mám zkušenost z NASFO 2023 a 2024 v Olomouci, kde porota bývá až šestičlenná a debaty nad snímky trvají někdy velmi dlouho. Z tohoto pohledu musím říct, že v porotě soutěže Premiéra 2024 se pracovalo velmi pohodově, za což členům poroty ještě jednou moc děkuji. Závěrem bych rád poděkoval všem, kteří do soutěže přispěli svými fotografiemi, protože už jen tímto holým faktem zvítězili.

Petr Zatloukal

Fotografie 2024 byla obrazovým střetem generací

Každoročně v lednu

Městský klub v Novém Městě nad Metují a Sekce fotografů regionu Náchod vyhlašují propozice přehlídky fotografické tvorby, aby autoři měli dost času připravit fotografie k vystavení. V září se uskutečňuje výstava.

Položme si otázku. Čím je tato přehlídka jedinečná? Tak především poskytuje možnost vstoupit do výstavního prostoru s tematicky neomezenou fotografií a záleží jen na autorovi, s jakou tvorbou přichází. Když se zamyslíme, že věkový rozptyl autorů je osm až osmdesát let, dostáváme odpověď, jak dlouho může „koníček“ povzbuzovat k činnostem. Jde o obrazový střet generací.

V době masivního rozvoje digitální fotografie, prohlížení si snímků na monitorech telefonů či tabletů, je s podivem, že jsou ve společnosti lidé, kteří pojmají fotografii jinak. Procházka výstavou nás vedla k zamyšlení, že nejde jen o mačkání spouště fotoaparátu potažmo telefonu.

Výstavní kolekce nás nutila k přemýšlení nad výběrem záběrů a výsledných fotografií.

Přehlídka fotografické tvorby vede ke kultivovanému pohledu na fotografii, na svoji tvorbu a v širších souvislostech i na svět.

Přinesla informace z oblastí, kde se ten který autor pohyboval, vrací vzpomínky na příjemné události, nebo se

nechává unášet krásou květin, jejich barevností.

Zavedla nás do společnosti odlišné kultury, mezi lidi, kteří se dovedou bavit a slavit šťastné chvíle.

Výstava vyvolala emoce. Z fotografií krajiny černobíle zpracované je cítit smutek a nostalgie, a naopak z obrazu otevřené brány doplněné básní byla cítit naděje. Odkrývá talenty, kteří zapojeni ve fotokroužku základních škol získávají zkušenosti a praktické dovednosti, a hlavně se učí dívat, vidět a vnímat.

Dala možnost návštěvníkům hodnotit vystavené fotografie. Prostřednictvím anketních lístků mohli diváci dát svůj hlas fotografiím, které je zaujaly.

Kdo se nechal unést zajímavou fotografickou výstavou a dal svůj hlas, zde jsou výsledky:

V kategorii do 18 let na prvním místě

Adrian Hladík (10 let), na druhém Sofie Jelínková (8 let)

a na třetím Mikuláš Pechar (10 let).

Všichni ze ZŠ Malecí Nové Město nad Metují.

V kategorii nad 18 let:

1. Jaroslav Lelek se snímkem Dvojice,

2. Dana Ludvíčková se snímkem Devítihlavý drak,

oba z Klubu fotografů Nové Město nad Metují spolku Poznávání

a 3. Oldřich Jenka z Fotoklubu Police nad Metují se snímkem V rokli.

Blahopřejeme.

Rudolf Němeček

Není diskuze jako diskuze.

V předcházejícím čísle vyšel článek vyzývající k zamyšlení a diskuzi nad hodnocením fotografií v „Ratibořickém mapovém okruhu“.

Sice patřím mezi ty, již v hodnocení významnými fotografy uspěli. V roce 2022 jsem získal ocenění a knihu s věnováním od Antonína Kratochvíla a tatiž fotografie se v bodovém hodnocení umístila hluboko v pelotonu. Přesto zastávám názor, že pravidla hry jsou již dána a není je třeba měnit. Ostatně diskuze na toto téma před časem proběhla a přinesla spíše spoustu hořkosti. Osobně jsem se jí nezúčastnil, ale pan Damašek na setkání klubu uváděl některé e-maily, ve kterých pisatelé osočovali jiné kluby, že je svým hodnocením záměrně poškozují. Bodování v klubech je podle mne subjektivní, a tak nakonec dochází k tak propastným rozdílům.

Myslím, že je spíše potřebné diskutovat nad problémem – stárnutí věkové základny. Nejspíš nejsem sám, koho zajímá, jak to dělají vedoucí na základní škole Malecí v Novém Městě nad Metují a jak pracuje kroužek dětí v Rychnově nad Kněžnou. Jeho účast na fotografické výstavě na zámku v RK byla alespoň pro mě příjemným překvapením. Děti skvěle zvládají staré fotografické technologie a i vlastní záběry jsou pěkné. Předpokládám, že klub vede pan Ivan Nehera.

Jistě je podobných kroužků a klubů více. Bude fajn, pokud se v diskuzi dozvíme od těch zkušených jak na to.

Vím, že mnozí z nás nemají dost trpělivosti a odvahy do vedení skupiny dětí, ale tyto zkušenosti – jak na to – uplatní i doma u svých potomků.

Jan Vokoun

Vyhodnocení 53. ročníku Ratibořického mapového okruhu

Po třiapadesáté

/ TOMÁŠ HAVRDA / NEBESKÁ BRÁNA/

Dne 7. 9. 2024 proběhlo v Červeném Kostelci závěrečné vyhodnocení Ratibořického mapového kruhu.

Po třiapadesáté se sešli autoři a příznivci fotografické tvorby, aby se dozvěděli, jaké pořadí získal fotoklub a jak se umístily jednotlivé fotografie.

Výstavné kolekce fotografií čítající TOP 50 a fotografie oceněné sponzory byly vystaveny v galerii městského úřadu. Za pečlivou instalaci výstavy patří poděkování členům Klubu fotografů MKS Červený Kostelec.

Ojedinělé bylo, že do soutěže byla přibrána Tvůrčí skupina Večernice.

Medialog z. s. se v rámci svých cílů věnuje mládeži, dospělým v rozvíjení autorských pohledů na svět, ve kterém žijeme. Hlavním cílem vzdělávání dospělých osob s mentálním deficitem je zprostředkovat pro ně informace

a tím rozvíjet jejich dovednosti. K naplnění cílů slouží i projekt „Podaná ruka“, kdy byli právě tito lidé zapojeni v soutěži Ratibořický mapový okruh.

Pořadí fotoklubů

1. Fotoklub KMF Tišnov
2. Fotoklub Broumov
3. Fotoklub Police nad Metují
4. Fotoklub KDÚ Trutnov
5. Fotoklub Alfa Pardubice
6. Fotoklub MKS Jaroměř
7. Fotoklub ZŠ Malecí Nové Město nad Metují
8. Fotoklub Poznávání Nové Město nad Metují
9. Fotoklub KIS Hronov
10. Fotoklub NADRAKA Trutnov

11. Fotoklub Svitavy
12. Fotoklub Klodzki Klub Fotograficzny
13. Fotoklub OMEGA Hradec Králové
14. Fotoklub Kostelec nad Orlicí
15. Fotoklub BAF Brandýs nad Orlicí
16. Fotoklub Červený Kostelec
17. Fotoklub Večernice Praha

Pořadí jednotlivců TOP 10

1. Ctibor Košťál Do nebe Fotoklub KDÚ Trutnov
2. Tomáš Havrda Nebeská brána Fotoklub KDÚ Trutnov
2. Vilém Kouba Zuby času Fotoklub KPF Tišnov
4. Lenka Židová Dragonfly Fotoklub Broumov
4. Eva Stanovská Variace na podzimní les Fotoklub Alfa Pardubice
4. Jiří Provazník Křivky O2 Fotoklub Alfa Pardubice
4. LUDVIDA Ke slunci Fotoklub Kostelec nad Orlicí
8. Josef Martínek Reflexe Fotoklub KPF Tišnov
9. LUDVIDA Svět pod lupou Fotoklub Kostelec nad Orlicí
10. Josef Martínek Hladová Fotoklub KPF Tišnov

Vítěz 53. ročníku RMO

v kategorii jednotlivců je Ctibor Košťál z Fotoklubu KDÚ Trutnov se snímkem Do nebe.

Cenu Jiřího Havla za nejlepší krajinářskou fotografii

získal Tomáš Havrda z Fotoklubu KDÚ Trutnov za snímek Nebeská brána.

Cenu Centra uměleckých aktivit Hradec Králové

získal Jaroslav Šubr z Fotoklubu Nadřaka Trutnov za snímek Křižovatky.

Cenu Svazu českých fotografů

získal Miloš Zemek
z Fotoklubu Nadranka Trutnov za snímek Dveře.

Cenu Miloše Vojříře

získali v pořadí: první Jiří Hrubý z Fotoklubu Broumov
za snímek Srdce,
druhý Tomáš Havrda z Fotoklubu KDÚ Trutnov
za snímek Čelistka
a třetí Jiří Provazník z Fotoklubu ALFA Pardubice
za snímky Křivky 01 a 02.

Cenu Antonína Kratochvila

získali v pořadí: první Eva Vincencová z Fotoklubu Nové
Město nad Metují
za snímek Letní stejnokroj,
druhá Dita Kukaňová z Fotoklubu Svitavy
za snímek Cesta ven
a třetí Miroslav Němeček z Fotoklubu Hronov
za snímek Solitér.

Cenu Gabriely Kratochvilové

získala Anna Benešová
z Fotoklubu OMEGA Hradec Králové
za snímek Mezi námi.

Cenu Zdeňka Krákory,

ředitele Městského klubu Nové Město nad Metují,
získali v pořadí: první Petr Mann z Fotoklubu Večernice
Praha
za snímek Jdu na to,
druhý Antonín Beneš z Fotoklubu BAF Brandýs nad Orlicí
za snímek Komiks
a třetí Pavlína Rudolfová z Fotoklubu Červený Kostelec
za snímek Zacouval.

FOMA BOHEMIA spol. s r. o. Hradec Králové

ocenila autory prvních deseti míst v pořadí.

Rudolf Němeček

Jak jsem začínal s fotografováním aneb Trocha sentimentu neuškodí

**„Občas jsem
fotoaparát
otevřel,
ale pořád tam
nic nebylo.“**

Víte, co jsem v životě koupil v nějakém obchodě jako první? Kromě takových drobností, jako byla žvýkačka, zmrzlina, šumák nebo Princezka (to byla taková sušenka s čokoládou), to byl fotoaparát. Bylo mně asi 8 nebo 9 let, viděl jsem, jak otec fotografuje, a líbily se mi potom ty fotky, které doma ukazoval. Neměl jsem vůbec ponětí, jak to celé funguje, co všechno musí otec udělat, aby ty fotky nakonec byly. Strašně mě lákalo dělat to také, chtěl jsem mít mermomocí svůj fotoaparát. Otec by mě tu jeho Smenu do rukou ale rozhodně nepůjčil. Měl jsem našetřeno asi 80 Kč – to byly peníze, které jsem rok nebo dva po troškách dostával od babiček i od rodičů, prý abych měl na kolotoč nebo na zmrzlinu. Zašel jsem tedy tehdy do drogerie pana Zilvara, který fotoaparáty také prodával. Tím nejlevnějším na skladě byl Pionýr.

Stál myslím něco kolem 60 Kčs. Koupil jsem si ho, doma jsem nic neřekl. Schoval jsem ho v kůlně a pořádal fotovýpravu – na dvůr, do blízkého parku, k rybníku. Co se mně líbilo, to jsem fotil. Mačkal jsem zběsile „spoušť“, fotil i nesmysly – listí na zemi, větve, kůru na stromě, sluníčko, kamení na zemi nebo náš dům ze všech úhlů. Byly to stovky zachycených obrazů hlavně z přírody. A všechno tajně, aby mě naši neviděli. Ale fotky žádné pořád nebyly. A neměl jsem se koho zeptat, co dál. Nikoho z kamarádů to nezajímalo. Občas jsem fotoaparát otevřel, ale pořád tam nic nebylo. Tak jsem Pionýra zanesl panu Zilvarovi, aby mně řekl, proč pořád nemám fotky. On se zasmál, kamsi odešel, vrátil se, podal mně Pionýra s tím, že jsem tam neměl film. Trdlo. A že to je důležité a že mně ho tam už dal. Sálh jsem do kapsy v tepláčkách a zaplatil za film pár drobných. A další dny jsem fotil opět jako zběsilý. Občas jsem zase Pionýra otevřel, ale pořád nic. Byl tam jen jakýsi svitek, když jsem ho vyndal, prohlížel jsem si to, bohužel žádné obrázky vidět nebyly. Už jsem ten film neuměl ani dát zpátky. Tak jsem ho tam vždy jen tak vložil. Takový podvod, říkal jsem si. Vykašlal jsem se na to, přestalo mě to zajímat, jen občas mně to vrtalo hlavou. Pionýr zůstal schovaný v kůlně. Teprve po roce nebo po dvou letech mně otec pozval večer do koupelny, dnes vím, že to byla improvizovaná fotokomora. Směl jsem mu pomáhat dělat fotky, dívat se, jak pracuje se zvětšovákem, máchal jsem papíry ve vývojce a ustalovači, pak jsme to dávali do leštičky a já mohl jezdit tím válečkem a vytlačovat bublinky a mohl jsem se radovat z toho, že jsme pak ty fotky z toho plechu dávali na kupičku. Radoval jsem se. „Tak takhle to je!“ A trochu jsem se zastyděl při pomýšlení na pana Zilvara. Na ten trapas. Od té doby jsem fotografoval, vedl mě otec, půjčoval mně svůj přístroj značky Smena, od něho jsem dostal základy fotografování. Jsem mu za to vděčný, naučil mě něco, co mě provází celý život, co mě nesmírně baví. Ta kůlna už

dávno není, ale před asi 15 lety jsem si na své fotografické začátky vzpomněl a v bazaru jsem si koupil Pionýra, k tomu svitkový film. A s velkým sentimentem jsem si udělal pár fotek.

Dnes je mně 65 let, jsem v důchodu. Rukama mně prošly desítky fotoaparátů, klasických a digitálních. Před asi pětadvaceti lety jsem si v podkroví zařídil fotokomoru, která byla vždy připravena k práci. Mám ji dodnes, stále zařízenou a připravenou, ale nechodím tam dělat fotky, nějak mě semlela ta digitální fotografie. Manželka mě pořád vyzývá k tomu, abych to všechno už zlikvidoval. Copak by ode mě někdo chtěl zvětšovák, misky, spínací hodiny, rámečky, masky, tanky a další propriety patřící do fotokomory? A co když mě teď, co jsem v důchodu, napadne udělat si zase „klasiku“? Žádná likvidace nebude! Do fotokomory chodím, protože tam mám uložené fotografie. A pořád to tam voní těmi chemikáliemi, jako bych tam ty filmy a fotky vyvolával včera. V ledničce mám ještě spoustu filmů – kinofilmy i svitkové filmy. Třeba to někdy ještě použiji, možná se budu divit, co z toho vyleze. Ale jedno platí pořád. Jakmile odemknu dveře do té dnes již nevyužívané fotokomory, vždycky si vzpomenu na to, jak jsem prvně s mým otcem dělal ty fotky. Byla to stejná vůně, i když to bylo jen v zatemněné koupelně, kde jsme prali vyvolané fotky ve vodou napuštěné vaně vedle pračky. Tam se tehdy ta vůně prala se smradem po pracích práscích, mýdlu s jelenem a nějakého toho intimspreje. A když se dostanu do města, kde jsem vyrůstal a kde už přes 30 let nežiji, a jdu kolem té bývalé drogerie, tak vzpomenu na pana Zilvara. Ten ze mě musel mít tenkrát srandu. Občas nahlédnu i přes plot k našemu bývalému domu, kůlna tam už dávno není. Kampak se asi poděl ten můj Pionýr? Do této chvíle zůstalo jen to mé tajemství. A také ta vašeň fotografovat. Fotografování je prostě velká paráda.

Milan Báča, Svitavy

Jak jsem fotil „olympioniky“

Letos v létě se ve Francii konal největší sportovní svátek za poslední 3 roky. Letní Olympijské hry. To se čekalo. Méně očekávaná byla ale účast mých letitých trutnovských přátel. Byť ne zcela na poli sportovním. Jedná se totiž o zástupce firmy Gast-Pro, již byli díky dlouholetému působení v této oblasti osloveni k zajištění gastro služeb v Českém domě.

Koho to zajímá? Budeme snad vařit jako na všech televizních kanálech? Ne! Tato průhledná reklama, jak záhy zjistíte, své opodstatnění zabírat prostor v našem fotografickém plátku má.

Majitelé mě jednoho dne oslovili coby fotografa.

Rozzářily se mně oči. Na pár vteřin jsem se viděl, jako aparát obtěžkaný upocený dokumentátor čehokoliv, co s Olympiádou souvisí. Čehokoliv. Kamarádi jsou navzdory serióznímu vystupování také trochu zdravě praštění, a tak mně po prožití okamžiků euforie nalili čistého vína. Potřebovali by nafotit své zástupce, kteří budou v hlavním městě země galského kohouta firmu reprezentovat. Nafotografovat je v méně tradičních, s letními sporty souvisejících pozicích. Nafotit v Trutnově...

No nic, i to byla výzva.

Z místního atletického oddílu jsem si půjčil příslušné sportovní propriety, vzal fotografické pozadí, světla a vyrazil o pár bloků dál. K Úpě do Gast-Pra. K dispozici jsem měl čtyři „modely“ včetně jednoho z majitelů firmy. Vymýšleli jsme ptákoviny, střídali sportovní pomůcky, fotili a bavili se. Byl to jeden velký mejdan. Výsledek sice nejistý, ale okamžité zážitky nepopsatelné.

Po nutné postprodukci jsem práci odevzdal a spolu s firmou čekal na reakci zástupců Českého olympijského výboru.

Jo. Berou!

Z nafotografovaných snímků se pak vytvořila velkoplošná koláž, která krom jiných seriózních informací odlehčeně dokreslovala filosofii trutnovské firmy.

Snad i touto maličkostí jsem přispěl k tomu, že se nejen aktivní sportovci cítili v Českém domě jako doma...

A já? No co, vystavoval jsem v Paříži...

Dobré světlo ne pouze sportovcům málem se olympiády zúčastnivší Ctibor Košťál.

Dana Ludvíčková a její snové vize

Při prostudování plánu fotografických výstav v rámci ČESKO-POLSKÉHO FOTOGRAFICKÉHO ROKU 2024 mě překvapilo množství výstav pořádaných v Novém Městě nad Metují. Silné zastoupení zde mají i místní fotografové. A to ještě existuje galerie Závorka, kde jsou také občas fotografie k vidění.

Zaujala mě autorská výstava Dany Ludvíčkové „Čtyři skupenství vody“ v galerii Na Schodech. Dostatečně prosvětlené schodištní prostory dávají možnost prezentace tak akorát pro jednoho vystavujícího. Volba motivu autorkou není zřejmě náhodná. Neotřelé a překvapivé pohledy si vyžadují i volbu práce s Photoshopem. Zklidňující linie, jemné struktury a smysl pro detail zapojují i fantazii diváka.

Věřím, že autorce zápal a nápady vydrží co nejdéle.

Vladimír Damašek

Historické techniky kráčí do hor

Druhého srpna letošního roku proběhla v Muzeu Orlických hor – Sýpka v Rokytnici v Orlických horách vernisáž historických fotografických technik 19. a 20. století. Hana Michaličková a Luboš Víteček představili kumšt v oboru, který v současné době zažívá renesanci.

Každý autor se zaměřuje na jiné téma, ale u obou použité historické techniky propůjčují fotografiím podmanivé, až snové pojetí a zvláštní kouzlo. Zvláště u některých motivů Hany Michaličkové máme dojem, že nás přenáší do starých časů a navozuje pocit klidu a bezpečí.

V dnešní přetechnizované době je to zřejmě i touha po návratu k rukodělnému kumštu a touhy vnesení vnitřní invence, kdy konečný tisk není dílem několika okamžiků, ale v mnoha případech i mnohahodinového snažení. Navíc výsledek je vždy originál.

U takto pojaté výstavy nesměl chybět nestor výuky historických technik Ivan Nehera, který předvedl účastníkům vernisáže praktický postup kyanotypie i s velmi vtipným komentářem.

Ještě několik slov k prostředí, kde výstava proběhla. Stará sýpka byla v minulosti zdařile zrekonstruována a dnes slouží jako muzeum zaměřené na přírodu Orlických hor a řemesel. Některá je možné na místě vyzkoušet, což je velmi přitažlivé nejen pro děti.

Vladimír Damašek

/ LUBOŠ VÍTEČEK /

Slévárna od začátku do konce

Dostal jsem pozvánku, a tak jsem se v úterý 5. listopadu vypravil do Chrudimi. Ve výstavních prostorách Vodních zdrojů se konala vernisáž výstavy našeho kamaráda a kolegy, chrudimského fotografa Petra Berana. „Slévárna od začátku do konce“ zněl název výstavy. Petr dlouhá léta pracoval v modelárně, která měla blízko ke slévárenskému provozu v areálu bývalé Transporty. Chrudimská slévárna fungovala více jak 150 let až do ukončení výroby a následné likvidace zařízení v roce 2021. Vernisáž se těšila velkému zájmu nejen fotografů, ale i bývalých kolegů a spolupracovníků. Ti zde vzpomínali na pracoviště, která už dnes bohužel neexistují. Petr představil ucelený soubor černobílých fotografií, které pořizoval postupně od roku 2009 až do doby před zánikem slévárny. Fotografiemi dokumentoval zejména těžkou práci zaměstnanců při výrobě odlitků.

Po zahájení výstavy se všichni účastníci vernisáže přesunuli do přednáškového sálu Vodních zdrojů, kde následovala přednáška se vzpomínkami. Petr povídání uvedl a k příspěvkům vyzval několik bývalých zaměstnanců slévárny a pamětníků. Dozvěděli jsme se spoustu zajímavostí o historii vzniku a dalších osudech slévárny v Chrudimi. Zajímavé byly dobové fotografie se zakladatelem Transporty panem Františkem Wiesnerem. Slévárenský obor zde otevřel již v roce 1869.

Vernisáž se vydařila a skvělé jsou i fotografie z drsného prostředí slévárny. Aby nebyla zapomenuta, uložil Petr svá díla i do stejnojmenné knížky, kterou věnoval městu Chrudim.

Výstavu fotografií bylo možné navštívit až do 20. 12. 2024.

Libor Němec

7. ročník

Salonu východočeské fotografie

V reprezentativních prostorách Muzea východních Čech na Eliščině nábřeží v Hradci Králové proběhlo dne 23. listopadu 2024 slavnostní zahájení výstavy 7. ročníku Salonu východočeské fotografie, vyhledávané přehlídky, která se koná jednou za tři roky. Je výběrovým přehledem aktuální tvorby fotografů převážně z východních Čech. Své fotografie zde vystavuje 41 autorů včetně jedné fotoskupiny, a navíc šest hostů z řad významných fotografů (Radek Kalhous, Martina Kopecká Jurčecová, Ctibor Košťál, Zdeněk Voják, Luděk Vojtěchovský, Roman Vondrouš). Výstava zahrnuje bezmála 150 fotografií, které komise ve složení Štěpánka Bielezová, kurátorka sbírky fotografie Muzea umění Olomouc, a Kamila Berndorffová, fotografka, cestovatelka, organizátorka fotografického festivalu v Blatné, vybraly z téměř 550 přihlášených snímků.

„Vytvořit koncepci skupinové výstavy není vždy jednoduché. Navíc v terénu, který byl pro mne doposud neznámý. Proto jsem se vydala cestou hledání vzájemných vztahů, formálních podobností nebo příbuzného koncepčního či obsahového zaměření. V některých případech jsem sáhla i po kontrastnějších řešení, kdy jsem v těsné blízkosti umístila zdánlivě nesourodá díla, například snový černobílý portrét a experimentální fotografickou kompozici nebo abstrahovaný obraz s naprosto konkrétním přírodním záznamem, které spojuje vášně pro barvu. Myslím, že jak koncepce výstavy, tak i velmi čistá instalace a prosté architektonické řešení, dávají divákovi velký prostor pro odhalování vzájemných vazeb, a to nejen v rámci tvorby jednoho autora, ale především v komplexně pojatém celku,“ uvedla ke koncepci letošního Salonu kurátorka výstavy Štěpánka Bielezová.

Kamila Berndorffová přispěla k programu vernisáže

přednáškou s promítáním fotografií na téma „Mojí cestou“. Poutavě vyprávěla o fotografování a setkávání s lidmi při svých často velmi dobrodružných výpravách po Indii, Sýrii, Jordánsku, Ománu, Dubaji, Izraeli, Brazílii, Kambodži, Nepálu nebo Japonsku.

Vernisáž hudebně doprovodila kapela Paris.

Seznam vystavujících:

Alterna Magica (Anna Benešová, Dagmar Jílková, Petr Jílek, Ivan Nehera, Petr Ulrich) Jindřich Beneš, Anna Benešová, Petr Beran, Jaroslav Blajda, Barbora Děduchová, Jiří Drbohlav, Diana Dufková, Miloš Fic, Kateřina Göttlichová, Robin Hauser, Eva Jakubcová, Vítězslav Krejčí, Jiří Kroul, Pavla Lankusová, Jaroslav Lelek, Tomáš Lelek, Radek Lepka, Jaroslav Mareš, Jan Odehnal, Stanislav Odvářka, Jitka Prausová, Vladimír Skalický, Dagmar Jílková, Květoslava Slezáková, Eva Stanovská, Olga Stráníková, Eva Svobodová, Jan Šebetka, Renata Štěpařová, Petr Šulc, Jaroslav Tichý, Petr Ulrich, Petr Vernar, Jan Vokoun, Lenka Hurdáková, Jindřich Klabačka, Hana Michaličková, Barbora Pejšková, Jana Čížková, Luboš Víteček.

Hosté:

Radek Kalhous, Martina Kopecká Jurčecová, Ctibor Košťál, Zdeněk Voják, Luděk Vojtěchovský, Roman Vondrouš.

Fotografie z instalace salonu:

<https://eu.zonerama.com/CUAHk/Album/12593941>

Výstava potrvá do 19. 1. 2025.

Katalog výstavy ke stažení na <https://www.cuahk.cz/akce/salon-vychodoceske-fotografie-vystava/>

Zuzana Capoušková

Víc než tradice aneb Blatné bude dvacet

Bude to příští rok, kdy festival dobré fotografie v Blatné vstoupí do historie svým dvacátým ročníkem.

Je úžasné, že se festival fotografie v „provinčním“ městě udržel tak dlouho.

Na rekapitulaci dvaceti let si ale ještě počkejme.

Nyní o tom ročníku devatenáctém, který proběhl tradičně třetí víkend v září. Byl na téma čas. Nebudu předkládat svůj popis akce, ale využiji zdroje z internetových stránek festivalu. <https://www.fotofestival.cz/#about>.

O festivalu

Blatenský fotofestival poprvé uspořádal v roce 2006 místní fotoklub KAMFO, který si akci nadělil ke svým 50. narozeninám. KAMFO v čele s fotografkou Kamilou Berndorffovou realizovalo s minimem prostředků a s nadšením mnoho dalších ročníků. Dnes BF pořádá s pomocí fotoklubu Kulturní Plantáž Blatná (dřívější Centrum kultury a vzdělávání Blatná). BF si po dobu své existence získal přízeň pro svoji nezaměnitelnou atmosféru a kvalitní dramaturgii. Od začátku festivalu jsou do malého jihočeského města zváni ti nejlepší z oboru a nabízí se jak vystavujícím, tak i veřejnosti dvou-denní zajímavý program. Na návštěvníky BF čeká okolo 10 výstav od více než 40 autorů, a to v galerijních i netradičních prostorách.

Dvoudenní pouť po výstavách doplňují přednášky a další doprovodný program. Víkendem provází vtipný moderátor Jan Flaška (autor projektu Fotojatek) a živá hudba. Sobotní večer je tradičně věnován Ozvěnám Fotojatek (promítání fotografických cyklů významných fotografů s hudebním

doprovodem, www.fotojatek.com). Výstupem každého ročníku je i katalog, který na památku dostávají všichni vystavující.

Chcete vystavovat i vy?

Staňte se součástí 20. ročníku Blatenského fotofestivalu 2025! V rámci Otevřené scény mají příležitost představit svoji tvorbu fotografové a vizuální umělci všech úrovní – profesionálové, studenti i amatéři, kteří se přihlásí se svým souborem na vyhlášené téma. Pro tento jubilejní ročník jsme se rozhodli výjimečně od zastřešujícího tématu upustit, aby nás ani vás zbytečně nesvazovalo. Zveme k zaslání vašeho souboru, který budete chtít prezentovat 20.–21. září 2025 na Blatenském fotofestivalu, a to na LIBOVOLNÉ TÉMA. Odborná porota vybere z došlých přihlášek více než 30 souborů. Máte-li zájem se zúčastnit, vyplňte prosím do 15. června 2025 online přihlášku.

A hodnocení přímého účastníka? Na téma ČAS jsem měl tu čest ve sklepních kobkách (bývalé vězení) vystavit svůj soubor fotografií jednoho stromu, který fotografuji někdy od roku 2008, adjustovaný do jednotných rámců.

Krom tradičních doprovodných akcí, jako jsou přednášky na různá témata, ozvěny Fotojatek, hudební doprovod k zahajovaným výstavám, oceňuji rozšíření o prezentaci fotografických knih, které si autoři dělají samonákladem nebo za pomoci svých donátorů. Viděl jsem tak velice zajímavou knihu Momenty ticha od Miroslava Hlinky, který mapoval české a některé polské kostnice. Místa, kam se běžný návštěvník nikdy nepodívá, ukázal svébytným

/ VLADIMÍR SKALICKÝ / ČAS JEDNOHO STROMU /

fotografickým pohledem. Bez lidí a skutečně v klidu a tichu. A jak popsala nejvýznamnější výstavy Iva Capoušková pro Blatenské listy?

Čas. Rok utekl jako voda, která se ve své ničivé podobě letos na podzim Blatné naštěstí vyhnula, takže Blatenský fotofestival mohl v sobotu 21. září 2024 přesně v deset hodin k radosti místních i návštěvníků opět propuknout. Tolik konkretizujících údajů zde uvádíme zcela záměrně, neboť tématem letošního ročníku byl čas. Téma abstraktní, týkající se všeho a všech, nabývající reálných obrysů v životě každého jednotlivce a specificky podmiňující proces fotografování zejména z hlediska technického provedení, ale i obsahově. Nemohly se mu tedy vyhnout ani vystavované práce předchozích ročníků, letos však bylo příležitostí k hlubšímu zamýšlení. Již téměř před čtyřiceti lety stojaté vody normalizační československé kultury s živelnou energií rozčeřila skupina osmi mladíků studujících fotografii na pražské FAMU pod vedením profesora Jána Šmoka. Do studentských úloh vnesli experiment, hravost, vtip i nová, někdy kontroverzní témata včetně erotiky, tehdejší režimem obzvlášť ve veřejném prostoru umravňované. Jejich první společná, ještě studentská výstava proběhla polotajně v soukromém bytě za neoficiální podpory teoretičky fotografie Anny Fárové. Pro skupinu, jejíž všichni členové pocházeli ze Slovenska, se po jejich veřejném vystoupení ujal název slovenská nová vlna. Ve svobodných podmínkách se životní dráhy jednotlivých členů dál ubíraly

různými směry, vliv na moderní pojetí fotografie však přetrvával. Tento fenomén byl v roce 2014 připomenut společnou retrospektivní výstavou u příležitosti otevření Domu fotografie v Praze a v následujícím roce dokumentárním filmem Martina Štrby. V Blatné již dvakrát vystavoval a přednášel člen skupiny Miro Švolík, Jihočechům známý i svou systematickou lektorskou a kurátorskou činností, svoji práci zde také formou projekce prezentoval Tono Stano. Letošní fotofestival poskytl prostor k setkání dalších dvou dávných přátel a přemýšlení o slovenské nové vlně v širším kontextu. Retrospektivu svých prací s názvem Pred očami představil Peter Župník. Soubor, jehož původním základem byly černobílé fotografie z osmdesátých a devadesátých let, se rozrůstal postupně až do současnosti. Práce v cyklech či významových celcích je ostatně pro autora typická. Na vernisáži prozradil, že spontánně vzniklé, nyní již barevné fotografie k jednotlivým tématům často nechává uležet a vrací se k nim až po letech, kdy je různými technikami ještě upravuje. Čas je tu autorovým spojencem, autor kouzelníkem. Všechno, co člověku nabízí příroda, rostlinstvo a jeho plody, kameny, vodu, zvířata i zastrčená zákoutí venkovské i městské krajiny trpělivě a empaticky pozoruje, citlivě zaznamenává a posléze všemu mocnou fantazií a laskavým úmyslem přičarovává nový životní úděl – stín listu se stává tajemnou zahradní bytostí, z klobouku bedly jedlé je lesní paní, malý princ žije v kalichu tulipánu, zbytky sněhu na louce jsou ztraceným a znovu nalezeným křídlem

/ SUSANA BLASCO / ZE SÉRIE ANTIHEROES /

anděla... Všichni máme tyto malé zázraky všedního života před očima, ale jen někdo je vidí. Do vesmírného časoprostoru svou audioprojekcí dlouhodobě vznikajícího cyklu s názvem Kosmos zamířil Rudo Prekop. Autor je fotografem ve svobodném povolání, profesorem a vedoucím Ateliéru imaginativní fotografie na pražské FAMU a účastníkem i organizátorem mnoha fotografických výstav a projektů doma i v zahraničí. Na Slovensku se podílel na konceptu a realizaci výtvarného řešení mezinárodně významného Muzea Andyho Warhola v Medzilaborcích. Blatenskou výstavní projekcí vybídl diváky k přemýšlení o vesmírném řádu, nad nekonečností prostoru i neuchopitelností pojmů času a stvoření. Při odpolední přednášce, opět spojené s projekcí, připomněl studentské počátky členů slovenské nové vlny, osobnosti, které je formovaly, i jejich ranou tvorbu. Velikým překvapením byl Prekopův studentský dokumentární film, v němž pulzující kamerou zachytil divokou atmosféru zmíněné první společné výstavy. Jaroslav Beneš své profesionální fotografické počátky z konce šedesátých let spojil s plzeňským Divadlem Alfa, brzy se však začal věnovat volné tvorbě. Ta byla charakteristická používáním černobílých kontaktů z velkoformátových kazet a iluzivní hrou s prostorem a zobrazovanými předměty. Po roce 1989 spoluzakládal pražský Dům fotografie, v tvůrčí, dnes už neexistující skupině Český dřevák seskupil fotografy používající velkoformátovou dřevěnou kameru a věnoval se i dalším aktivitám. Pro svou

tvorbu plně využil opakovaná dlouhodobá zahraniční stipendia strávená zejména ve Francii a v posledních letech překotně se vyvíjející digitální technologii. Ta mu umožnila do velkoformátových kompozic architektury vytvořených klasickými prostředky, jako jsou světlo, změna perspektivy, zobrazení detailu apod., zapojit i barvu. Syntézu všech postupů prezentuje vystavený soubor nazvaný Ze série L. D. Jedná se o barevné fotografie postmoderních budov úřadů a správních center v pařížské čtvrti La Défense. Pro autora je typické odlišnění zobrazované výšece nekonkretizovaného místa tak, aby výsledný divácký vjem nepotřeboval žádné další vysvětlení. Navzdory řečenému autor při vernisáži připustil, že uvedené místo bylo největším ateliérem, jaký kdy používal, jehož temná vylidněná podoba na konci dne se mu stala noční můrou. Župníkovy a Benešovy fotografie instalované v Městském muzeu Blatná, stejně jako klasická, černobílá zahradní zátiší Hany Peškové v Infocentru, si lze ještě prohlédnout do 10. listopadu. Pomyslným můstkem mezi pracemi zástupců slovenské nové vlny a magickými fotografiemi Jana Pohribného se stala rozsahem nevelká, ale použitými zobrazovacími prostředky nejbohatší výstava Leny Gallovičové. Autorka střední generace je soudobá slovenská vizuální umělkyně, která se soustředí na průnik experimentální fotografie s jinými druhy umění. Její tvorbu ovlivnil několikiletý pobyt v Praze a kontakty s umělci nejrůznějších žánrů. Blízký je jí svět modelingu, šperkařství a historických

malířských směrů přelomu 19. a 20 století. Všechny uvedené aspekty potvrdila i její blatenská výstava, o které je přesněji mluvit jako o instalaci na téma Živá voda, svátá voda. V ní vzdala hold magickým vlastnostem vody, dávným ženským rituálům, tajemným vodním vílám, posvátným místům pramenů a studánek, které jsou i po staletích tradiční lidové úcty nadále žitou součástí kulturního dědictví Slovenska. Ještě starší tisíciletá megalitická kultura je celoživotním zdrojem zájmu a inspirace tvorby Jana Pohribného, rovněž absolventa FAMU v osmdesátých letech 20. století. Tento mezinárodně ceněný profesionální fotograf-výtvarník je také vysokoškolským pedagogem, organizátorem a kurátorem fotografických výstav, autorem mnoha knih a fotografií zastoupených v domácích i zahraničních veřejných sbírkách, držitelem prestižních ocenění. Jako kurátor výstavy nazvané Bojují i za nás, která putovala Evropou a Spojenými státy americkými, neváhal podpořit ukrajinské fotografie. V Blatné již v minulosti vystavoval svůj dlouhodobě vytvářený cyklus Nová doba kamenná, na který volně navazuje přítomný soubor nazvaný Spi, rituální krajino, složený výběrem ze tří dílčích cyklů. Spi-rituální geometrie je interpretací vztahů dávnověkého člověka k přírodě a vesmíru projevovaných na prastarých posvátných místech i v běžném životě kresbou či sestavováním kamenných geometrických schémat a obrazců. Cyklus Andělé zkoumá prostřednictvím „věčné“ imaginární postavy ženy-anděla základní existenciální otázky, Pittura intima tvořená minimalistickými malířskými zásahy do rozostřené fotografie krajiny je pokusem o zachycení snu o ztraceném ráji. Formálně dokonalé a vizuálně magnetizující fotografie vyvolaly u diváků mnoho dotazů k použitým technickým nástrojům, zejména pokud se týká typické kresby barevným světlem, ale také k interpretovanému obsahu. Ten autor podrobněji přiblížil následnou komentovanou projekcí fotografií menhirů, dolmenů, kamenných řad, spirál, pohřebišť a posvátných míst postupně objevovaných v lokalitách megalitické kultury napříč státy a kontinenty. Souhrn těchto fotografií autor vydal v nádherné, navýsost výtvarné publikaci Magic Stones, která vyšla i v české verzi. Také fotograf Martin Wágner ve spolupráci s Josefem Mouchou, teoretikem fotografie a autorem některých textů festivalového katalogu, představil formou projekce připravovanou knihu, která vzniká díky jeho stále se rozrůstající sbírce nalezených, z části i darovaných historických skleněných i svítkových negativů, jež byly původně majetkem soukromých osob. Kniha s názvem Negativy z popelnice 1900-1945 znovu zviditelňuje ztracené střípky osudů anonymních lidí a mění je v nadosobní, navzdory historickým faktům mnohdy i radostnou či nostalgickou výpověď o životě v neklidném srdci Evropy. Příležitost pro tiché zamyšlení nad konečností každého lidského života přichystal Martin Hlinka v kostelní kapli výtvarně pojednanými černobílými fotografiemi interiérů historických kostnic. Známé barokní memento mori zde rezonovalo obzvláště silně. Kdo by chtěl vidět a vědět více, může zalistovat v knize Momenty ticha vydané autorovým nákladem v roce 2023. Kulturní kavárna Železářství u Šulců, která je místem setkávání účastníků festivalu, tentokrát poskytla volné stěny fotografiím jubilanta Miroslava Němečka. Známý pražský zakladatel a provozovatel

soukromé Školy kreativní fotografie, také její pedagog, kurátor výstav a originální konceptuální fotograf pro interiér kavárny připravil výstavu s výstižným názvem Čas, co nikdy nebyl, jejímž základem jsou dva nové soubory vytvořené technikou počítačové montáže: Doteky věčnosti – portréty soudobých žen, jejichž pomíjivost symbolizují nehynoucí všudypřítomné mouchy, a Půlnoční madony – postavy půvabných dívek přenesené z obrazů období romantismu do současných nočních dejvických ulic a parků. Obzvláště tento soubor souzní s domáckou atmosférou kavárny je autorovou poctou kráse žen a stálé přítomnosti ženského živlu v dějinách i autorově životě. Třetí, intimní soubor Dívky připomíná autorovy fotografické začátky. V milé společnosti rafinovaných fotografií, z nichž vás pozorují šibalské oči krasavic, můžete nad šálkem kávy či sklenkou vína rozjímat až do 10. listopadu. Pokud se týká letošní otevřené scény, připomeňme zde alespoň Aleše Jungmanna, rovněž absolventa FAMU, zkušeného profesionálního fotografa architektury a interiérů, který dlouhodobě spolupracuje s architekty, projektanty, designéry i vydavateli odborných časopisů a který se rovněž věnuje letecké fotografii. Uhrančivé černobílé fotografie pořízené za pomoci blesku nastaveného na čas 1/125 vteřiny vtahují civilizovaného člověka do chaosu divokých a zároveň vábivých lesních porostů. Za letošní objev lze také považovat Filipa Machače. Původem moravský fotograf střední generace začal fotit během několikaletého pobytu v Berlíně, kde se zaměřil na street a konceptuální fotografii. Žánrové zařazení však časem opustil, stejně jako Německo; nyní žije v Řecku. Do Blatné přivezl soubor Míň než nic pořízený při toulkách po Kavkaze. Mnohovrstevné, nestylizované fotografie nejlépe charakterizuje autorův výrok: focení je pro mě víc než práce, je to způsob intuitivní komunikace s tím, co mě obklopuje, který odkrývá, jak spolu věci souvisejí. Uvedený soubor byl také společně s časosběrným dokumentem Lenky Pužmanové zařazen do výběru fotografií na téma čas v Ozvěnách Fotojatek. Jejich autor Honza Flaška byl i letos neunavitelným a stále humorem hýřícím moderátorem všech vernisáží. Letošní ročník Blatenského fotofestivalu přinesl hlavní výstavu sedmi výrazných a osobitých autorů, další fotografie představily práci třiceti účastníků otevřené scény včetně dvou škol; Liberecká škola foto.grafická přispěla objevným konceptuálním projektem, Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště multimediální prezentací svých studentů. Hudebního doprovodu vernisáží se tentokrát ujal harmonikář, divadelník a básník Marek Vojtěch, přibýly i nové výstavní prostory. Kam se bude festival ubírat dál? Máme se na co těšit... přece k jubilejnímu dvacátému ročníku!

Pro Blatenské listy v září 2024 napsala Iva Capoušková

*Z Blatné 2024 a do Blatné 2025 zve
Vladimír Skalický*

/ KAREL MALICH /

Chodte na výstavy

Mohl bych vyjmenovat mnoho výstav, které v průběhu druhé poloviny roku proběhly. Ať ty fotografické, tak i ty nefotografické, ale hodně zajímavé. Vyberu z mého pohledu ty nejzajímavější.

Aktuální výstava, kterou ještě možná můžete zhlédnout, je v Gočárově galerii v Pardubicích. U příležitosti 100 let od narození Karla Malicha je vystaveno přes šedesát prací tohoto holického výtvarníka, který si vybudoval významnou pozici i na zahraniční výtvarné scéně. V termínu 2. 11. 2024 až 9. 2. 2025 uvidíte jeho drátěné objekty, práce na stěně i v rámech. Malich je známý nejen svými objekty, ale také pastely, které pohladí po duši. Hurá tedy do Gočára. Toho ještě stihnete a k tomu uvidíte několik zde připravených dalších výstav.

Humpolecká Osmička se stává významnou měkkou výtvarné scény. Zdejší program nabízí souborné výstavy vzájemně se inspirujících autorů nejen výtvarné scény. Výstavní program nabízí zajímavá témata k vidění. Posledně jsem psal o výstavě elektrických izolátorů, dnes se zmíním o výstavě Jiřího Zrzavého. Od června do září proběhla výstava Jiřího Zrzavého *Kdybych já byl krásný jako Dionysos: Setkání s Janem Zrzavým*. Výstava jedinečná svým významem, ale také

rozsahem. Tolik soustředěných prací tohoto s vysočinou spojeného malíře jsem pohromadě ještě neměl možnost vidět. Zajímavé bylo i doplnění díly dalších výtvarníků, inspirujících se pracemi samotného Jiřího.

Dubnové výstavě *Šedá zóna* je věnován článek na jiném místě. Má pochvala je za využití zajímavého vyprázdněného domu ve Vysokém Mýtě, kde se o víkendu 20. až 21. dubna 2024 sešlo 21 fotografů na společné výstavě. I takto může výstava moderní fotografie vypadat.

V říjnu až listopadu proběhla výstava *Druhá strana fotografie* v Brněnské galerii FAIT GALLERY. Fotografie Jana Svobody, Lukáše Jasanského a Martina Poláka, Michala Kalhouse, Aleny Kotzmannové, Marie Kratochvílové, Markéty Othové a Jiřího Kovandy byly vystaveny ve velkém sále galerie, doplněné o další expozici výtvarníka Jaromíra Novotného. Krásná prostorná hala bývalé továrny Vaňkovka nabídla velkoformátové i drobné fotografie se spojující myšlenkou „nevšední vizuality, konzistence světla i koncepce

/ JIŘÍ TOMAN / PF 1966 / MORAVSKÁ GALERIE /

jednotlivých fotografií zpochybňující zažitě konvence“. Z katalogu výstavy: „Výběr analogových, z větší části černobílých fotografií zdánlivě zachycuje to, co dokáže vidět téměř každý z nás. V mnoha případech banální a někdy nefotogenické situace, často ještě zdůrazněné záměrně neškolenou formou až na hranici amatérské fotografie, mohou vzbuzovat rozpaky. Nicméně všednost v jejich podání otevírá široké hranice možností krásy, nad kterými bychom se pravděpodobně bez jejich pomoci nezamýšleli.“ Mnohé rozpaky jsem přesto měl.

Jiří Toman je známý pardubický fotograf, který po sobě zanechal významné dokumenty své doby. Jeho výstava v pardubické galerii U Jonáše v listopadu 2024 až ledu 2025 je významnou poklonou člověku, který svojí prací zahrnul široké spektrum lidského života v regionu Pardubic a okolí. Toman se zaměřoval na běžný život na ulicích, při oslavách, závodu Velké pardubické i krajinu placatého Polabí. Úžasná je prezentace PFek, které jako vášnivý fotograf vytvářel pro každý rok. Jeho práce jsou mimořádně svým postřehem, smyslem pro kompozici i tonalitu černobílých fotografií. Fotograf Toman patří do stejné skupiny

fotografů jako třeba Otto Hrubý v Brně, který svým viděním nezklame a mnohé pardubáky přiměje ke vzpomínce „na ty staré časy...“

Posledním zastavením byla výstava u Jílka v Šumperku. Zde byly vystaveny již známé a mnohdy publikované fotografie již neexistující skupiny ČESKÝ DŘEVÁK. Fotografie pořízené velkoformátovými kamerami mají své kouzlo, ať zobrazují klasickou krajinu jako od Petra Helbicha nebo Jana Reicha, ale i pohledy na struktury stěn od Jaroslava Beneše, nebo zajímavé olejotisky od Bohumíra Prokůpka. Dalšími vystavujícími byli Tomáš Rasl a Karel Kuklík se svými fotkami z jižních Čech.

Co napsat na závěr?
„NA VÝSTAVY CHOĎTE A KOČEJTE SE!“
Doporučuje devět z deseti...

*Vladimír Skalický
Lanškroun 9. 11. 2024*

Tři fotografické festivaly v Paříži jednou ranou.

Při čekání na letišti na zpáteční let z Paříže do Prahy jsem se rozhodl podělit se s vámi o můj aktuální fotografický zážitek, a to o tři fotografické festivaly, které jsem v uplynulých třech dnech navštívil.

Paris Photo jsem navštívil letos již potřetí, byl to hlavní cíl mé letošní cesty. Prý je to největší fotografická akce na světě, což nemohu posoudit, ale vzhledem k rozsahu výstavního prostoru a počtu vystavujících tomu věřím. Paris Photo se letos opět vrátil do Grand Palais, který znáte vy, co jste v létě sledovali medailový úspěch našich šermířů, jako jedno ze sportovišť improvizovaně zbudovaných v historických objektech. Grand Palais je krásná secesní budova na břehu Seiny, která ohromí snad každého svojí velikostí a krásou. Paris Photo je festival, kde se prezentují fotografické galerie a fotografická vydavatelství z celého světa. Po deseti letech se zde prezentuje i česká galerie. Náročným výběrem letos prošla pražská Fotograf Contemporary (v Praze sídlí v Jungmannově ulici) propagující současnou fotografii, která zde byla osobně zastoupena ředitelkou Markétou Kinterovou. Každá z vystavujících galerií se zde snaží prezentovat co nejlepšími a nejzajímavějšími fotografickými výstavami fotografů, které vystavuje, nebo zastupuje. Fotograf zde prezentoval dvě české autorky, a to Libuši Jarcovjácovou a Markétu Othovou. Tyto fotografky ukázaly dvě generace současné české fotografické tvorby a do celého foto „fairu“ důstojně zapadly. V rámci stovek výstav jsem zaznamenal ještě minimálně další dvě české stopy, a to fotografie Františka Drtikola a Josefa Sudka. Oba autoři byli vystaveni galeriemi z New Yorku. Své oblíbené fotografické téma zde najde opravdu každý, nenapadá mě žádné fotografické téma, které by tu nebylo zastoupené – od historických fotografií Talbota, až po supermoderní experimenty. Z fotografů tu najdete také všechna významná jména. Navíc je zde obří přehlídka fotografických publikací z celého světa, vše k prodeji na pultech jednotlivých vydavatelství. Jen prolistování knih, které vás zaujmou, zabere pár hodin.

Tuto akci určitě doporučuji každému, kdo má fotografii rád, uděláte si dobrý přehled o směru, kterým se fotografie ubírá napříč světem. Navíc jsem umístil jednu ze svých fotografií na veřejné výstavní ploše. (www.parisphoto.com).

Photo Saint Germain je další fotografický festival, který se v tomto termínu v Paříži pravidelně koná. Ve všem je od Paris Photo naprosto odlišný. Nekoná se ve výstavním areálu, ale v autentických galeriích, které se zaměřují na fotografii, a všechny vstupy jsou zdarma. Výstavy sice nejsou tak významné, ale zážitek je to velký díky místům, na která vás dovedou. Na první výstavě si vezmete plánek čtvrti Saint Germain, kde se festival koná, a pak už postupujete svým tempem podle mapky. Je to kolem třiceti výstav, vyjde to tak na dvě odpoledne. Výstavy běžně otevírají kolem 14. nebo 15. hodiny a jsou otevřené až do devíti večer. Jedna z výstav se vždy koná v Českém centru. Letos to byla výstava ITF z Opavy. Tento festival ukazuje tu obvyčejnější fotografii, ale možná nám bližší, autentickou. Výstavy studentů i neznámých autorů; také ke zhlédnutí doporučuji. (www.photosaintgermain.com).

Třetím festivalem je Paříž samotná. Při pochůzkách za výše uvedeným potkáte mnoho zajímavého. Potkáte další fotografické i neuvěřitelně početné ostatní galerie, potkáte fotografické obchody, bazary, knihkupectví, potkáte místa, která znáte z nostalgických černobílých fotografií nebo ze starých fotografických publikací ve vašich knihovnách. O místech tak inspirativních a fotogenických, jako je například Montmartre, nebo čtvrt' La Marais, nemusím ani psát.

*Petr Šulc
Paříž 9. 11. 2024*

Společenství 49

Druhého srpna 2024 obsadilo devět autorů a dva hosté rodinný dům na Staroholické ulici č. 49. V pořadí již druhá výstava Společenství 49 zaplnila od pátku do neděle celý dům i zahradu. Byly zde vidět sochy, malby, skleněné plastiky a fotografie.

I počasí se umoudřilo a celým prostorem se rozléhaly tóny houslí a kytary Ondry Havránka a Františka Matuly. Bylo to příjemné doplnění celkového prožitku.

Společenství 49 chce zpřístupnit umění všem. Vernisáž zahájil Petr Moško, kterého velice potěšilo, že se z této akce stává tradice nejen pro vystavující, ale i pro holicou veřejnost.

Velice nás baví vystavovat věci, které se do galerií nevešly. Je úžasné otevřít umění lidem, odhodit strach a ostych a nechat ho působit. Díky tomu vzniklo spoustu děl, které není nutné brát příliš vážně, jde o svěží a lehký náhled do umění. A těšíme se zase za rok.

Vystavující autoři Společenství 49:

Kamil Benda, Vít Bouček, Zuzana Capoušková, Renata Hans, Filip Hortenský, Roman Morcinek, Petr Moško, Krisina Pecharová, Dita Valachová.

Hosté: Dagmar Dubanek, Otakar Klusoň.

Dita Valachová

/ OTEVŘENÍ SPOLKOVÉHO DOMU, SPOLEČNÁ FOTOGRAFIE S VELVYSLANCEM JAPONSKA /

Jak jsme oslavili klubovou 100

Když jsme v roce 2004 slavili 80 let Fotoklubu Náchod (vernisáž ve výstavní síni tehdy Regionálního muzea 2. 10. 2004), zdála se být stovka neuvěřitelně vzdálenou metou, na kterou nikdo z nás tehdy ani nepomyslel. Roky běžely jeden za druhým, pár smutných i veselých událostí, pár plenérů, projektů, výstav a je to tady, přišel letošní rok 2024 a s ním i naše stovka.

Rozhodli jsme se, že budeme slavit celý rok. Každý měsíc měl jeden z členů malou výstavu na ochozu Městské knihovny v Náchodě, kde dlouhodobě vystavujeme, zároveň měl ten stejný člen ve stejném měsíci i svůj medailonek v Náchodském zpravodaji. Postupně se

vystřídali: Jana Čížková, Jindřich Klabačka, Jiří Klíma, Veronika Michlová, Tomáš Šimek, Petr Šulc, Roman Unger a naši junioři Adam Mrština a Hana Šulcová.

První společnou klubovou výstavou k výročí klubu byla výstava v polské Lodzi (vernisáž 13. 3. 2024) v jedné z krásných galerií v areálu místní Politechniky. Tam se nám dostalo vřelého přijetí a nečekaných poct. Článek o této výstavě byl zveřejněn v minulém čísle Fotoimpulsu. Druhou výstavou v Lodzi byla autorská výstava předsedy Petra Šulce v galerii Olympijka (vernisáž 14. 3. 2024). I letošní ročník 13. tradičního mezinárodního výstavního projektu ZED, konaného ve vstupní hale Městské knihovny

v Náchodě, jsme věnovali oslavám sta let tím, že jsme přizvali k účasti nedávno minulé členy fotoklubu (vernisáž 31. 5. 2024).

Následovaly tři menší jednodenní prezentace v jedné ze spolkových místností – nejprve při otevření spolkového domu (1. 5.), dále pak při oslavách 770 let města Náchod (15. 6.) a při dnech otevřených ateliérů (16. 6.).

Pak už přišel červenec a otevření Procházky časem (3. 7.) to je 18 zastavení po Náchodě, kde na panelech uvidíte podobu konkrétních míst na historických fotografiích. Hned potom jsme ve výstavní síni Muzea Náchodska otevřeli výstavu mapující tu nejstarší historii od založení Klubu fotografů amatérů v roce 1924 a prvních pár desítek let (vernisáž 4. 7.). Najdete zde panely s informacemi a fotografiemi zakládajících i pozdějších členů, spoustu fotografického náčiní, publikací, zajímavostí...

Ve spolupráci s náchodským sběratelem a fotografickým nadšencem Antonínem Křížem jsme uspořádali dvě fotografické přednášky s promítáním úchvatných fotografií jednoho ze zakládajících členů klubu Otto Raimana (20. 6.) a netradičních panoramatických fotografií Josefa Koutného (5. 9.).

Vrchol oslav přišel přesně v den stoletého výročí, tedy v pátek 27. září 2024. Ve spolkovém domě jsme uspořádali výstavu současných členů a křest publikace mapující kompletní stoletou historii klubu. Za účasti téměř stovky hostů včetně kompletního vedení města Náchoda, zástupců kulturních institucí a polských fotografů jsme vpluli do druhé stovky! Tu jsme zahájili stejně tak jako naši předchůdci před sto lety hned následující den (28. 9.) fotografickou procházkou na trase Náchod-Ostrovky-Peklo-Dobrošov.

Držte nám palce i dál, dobré světlo z Náchoda!

Za Fotoklub Náchod Petr Šulc

/ SPOLEČNÁ FOTOGRAFIE S BOHDANEM HOLOMÍČKEM
PŘED NÁCHODSKOU GALERIÍ U MISTRA S PALMOU /

Navštívil jsem výstavu 100 let Fotoklubu Náchod

Kdo letos přes léto zavítal do Náchoda, neměl si nechat ujít výstavu zdejšího fotoklubu, který slaví 100 let od svého založení.

Já jsem si to ujít tedy nenechal. A byl jsem velice překvapen tím, co náchodští připravili. Víím, že chystají knihu o historii fotoklubu ze zdrojů, které se jim podařilo sehnat. Věřím, že bude dokončena a vydána tak, abychom si ji mohli opatřit. Ale k samotné výstavě. Konala se v prostorách bývalé záložny, dnes výstavní prostor náchodského muzea.

Vstoupivší přivítala příjemná paní, která ochotně poskytla základní informace k vystaveným věcem i dokumentům.

Zmínka v regionálním tisku Podkarpatských rozhledů o založení Fotoklubu z 17. října 1924 s výzvou k podávání přihlášek, samostatné panely věnované významným členům klubu, fototechnika, dobové artefakty.

Vše v perfektní úpravě a skladbě. Vzpomínky na doby

dávné i nedávné. Plakáty s pozváním na výstavy tradiční ZDI, nebo doklady o spolupráci s polskými fotografy z Klodska. Viděl jsem i reklamu na Průvodce Náchodem, vydaného knihkupcem a nakladatelem v jedné osobě, Ottou Raimanem, členem místního klubu. A mnohé další věcíčky, které mne přenesly do minulého století, které bylo ve fotografii tak intenzivní a přátelské. Dnes to je, při pohledu na životy současných fotoklubů, již jen „labutí píseň“ a k zamyšlení. Ale asi je to neodvratitelné. Tak jako historie „psala“ život fotoklubu z Náchoda, tak píše i tu naši. Jen je k zamyšlení, co po nás vlastně zbyde. Pamatujme na to.

Historie se bude ptát: „A co vy?“

*Vladimír Skalický
Lanškroun 8. 11. 2024*

Fotografové malující.

Že klasická malba a fotografie mají k sobě blízko, by zde asi bylo zbytečné zdůrazňovat. Již 35 let máme v Trutnově různorodý výtvarný spolek, jehož členy jsou rovněž fotografové. V průběhu let jsme navázali kamarádskou spolupráci s obdobnými spolky zejména v Náchodě, Novém Městě n. M. a Úpici. A právě úpická, účastníky „nejkomornější“ parta stojí za nápadem společných víkendových akcí na turistické chatě Řehačka v atraktivním prostředí Jestřebích hor.

Po loňském nultém ročníku jsme se na zalesněném hřebeni mezi Radvanicemi a Svatoňovicemi sešli v květnu 2024 znovu. Více jak dvě desítky výtvarníků vybaveni pro mne neznámými, až mnohdy exotickými malířskými pomůckami dokumentovali od pátku do neděle okolní krajinu, zákoutí a detaily. Vlastně stejný princip jako třeba u krajinářské fotografie. Já coby fotograf jsem měl s sebou alespoň svůj oblíbený kompaktní zápisník Sony. Zcela dobrovolně jsem ale i já rychle propadl pokušení, vzal blok, další kreslicí pomůcky a vyrazil. Logicky jsem se nepouštěl do žádných větších akcí. Pasoval jsem se do role pozorovatele, eléva, studenta. Sice jsem chodil na základní škole na výtvarku, ale to bylo někdy před 55 lety... Okukoval jsem, kdo co a jak dělá, a podobně jako ve fotografii se snažil najít svoji cestu. Marně. Obdivoval jsem dokonalost a lehkost, s jakou malíři „zamatlávali“ své ještě donedávna bílé čtvrtky. Kdybych tu nebyl dobrovolně, tak by mě jejich ležérnost a samozřejmost až štvála. Cítil jsem se jako student balancující nad propastí propadnutí. Ale zároveň také jako student, který je moc rád, že u toho všeho může být. Většinu času jsme tvořili venku v plenéru. Vestoje, vsedě vleže. Intenzivně jsem vnímal to zpomalení, uklidnění, ten nespěch. Hlavou mně proběhly ty příjemné chvíle, kdy jsem před více jak

třiceti lety pečlivě vážil každý záběr na osmismímkový svitkový film a hodně přemýšlel, než jsem spoušť těžké Linhovky zmáčknul. Ne jako dnes v tryskové, digitálně poblázněné době.

A když nepřálo počasí? Zalezli jsme si k oknům s již nedobrovolně vybraným motivem (nejinspirativnější výhled byl z pánského WC). Někteří stačili ještě před přeháňkou svůj exteriér cvaknout mobilem a pak v útulnu chalupy mžourali na v pravidelných intervalech vyhasínající displej a „kopírovali“. Holt umělce nic nezastaví.

Ani večer, kdy měly hlavní slovo kytary, nezůstávalo výtvarno stranou. Stoly byly potaženy rolemi bílých papírů, které se postupně měnily v improvizovaná vrcholně umělecká díla, byť mnohdy necitlivě pobryndaná...

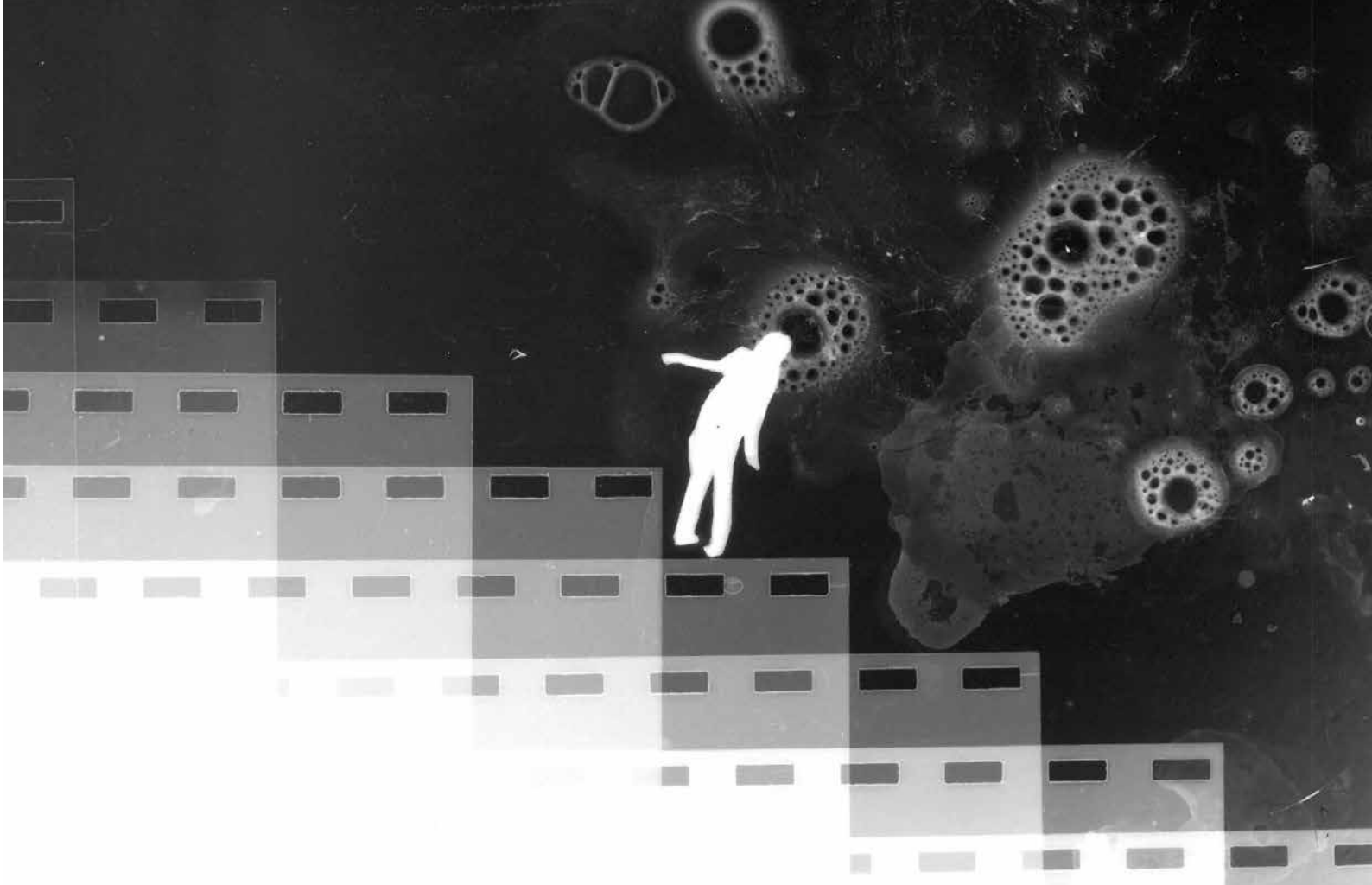
Poslední den jsme pak mezi čtyři kaštany napnuli provaz a pomocí kolíčků vytvořili nepřehlédnutelnou přírodní galerii. Ta měla sice jepičí život, vše jsme si ale vynahradili o měsíc později v Městském muzeu v Úpici. To jsme jako předskokani sekundovali autorské fotografické výstavě hudebníka Vladimíra Řezníčka. Mimochodem i on byl aktivním účastníkem obou dosavadních plenérů na Jestřebkách.

A tradiční závěr? Přátelé, nebraňme se účasti na podobných akcích, byť se tam zprvu nebudete cítit jako ryba ve vodě. Nevytvoříte třeba vrcholná výtvarná díla, ale získáte nové přátele, kteří, jako každý, koho výtvarno zajímá, jsou podobně pozitivně postiženi.

A ještě tam toho vždy spoustu nafotíte.

Tak ať Vám nikdy nevyschnou štětce a máte vždy dobré světlo.

Ctibor Košťál – fotomalíř.

100 let surrealismu... a co fotografie?

Otazník hned v názvu může vyvolat pochybnosti. Neměl by název spíš znít: „100 let surrealismu ve fotografii“? Pokud bych byla znalostmi kompetentní k vytvoření jakéhosi komplexního přehledu, pak jistě ano. Ale v této fázi průzkumu a sbírání střípků informací se mohu opřít jen o vlastní zkušenosti.

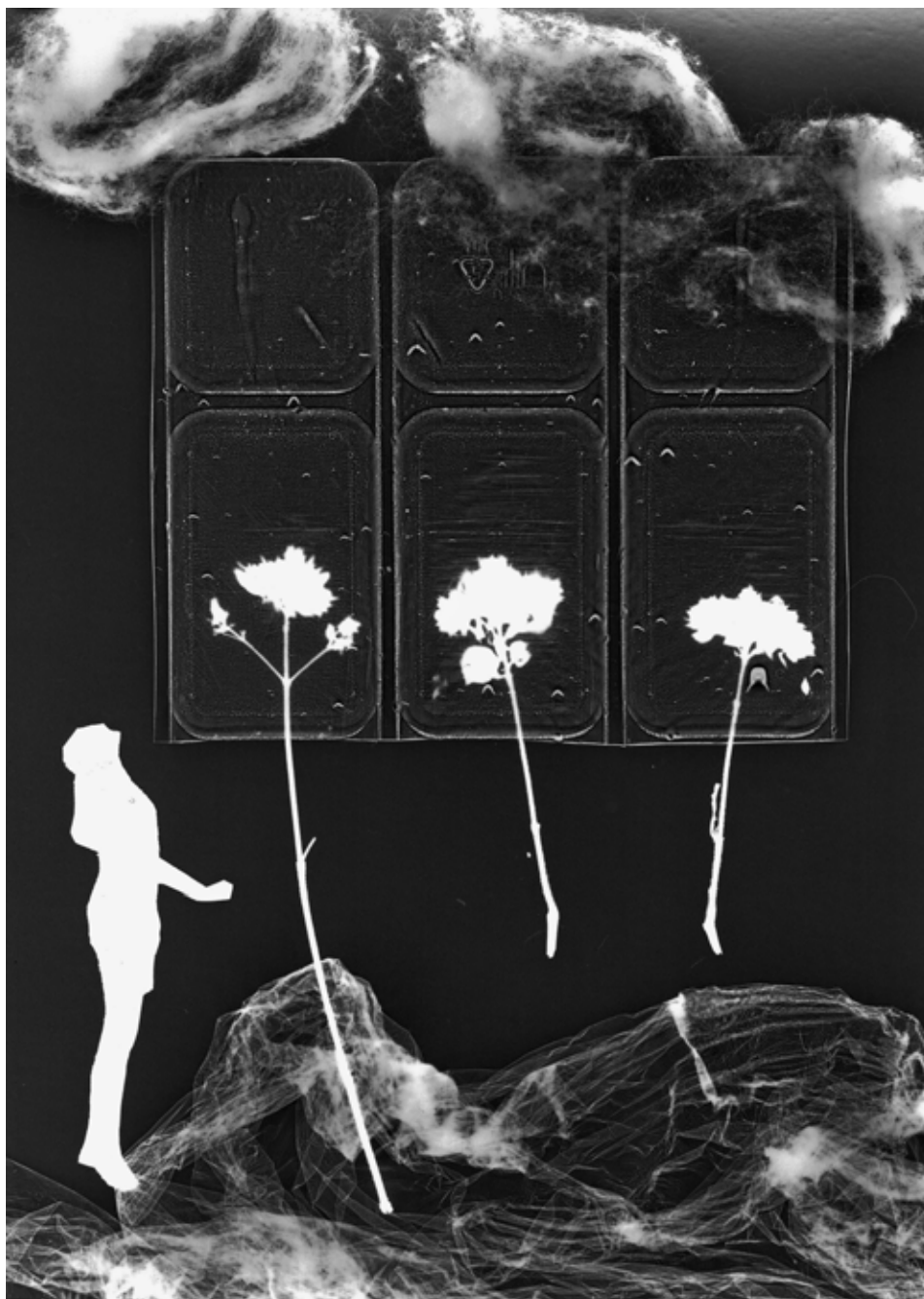
Jako pravidelná účastnice cyklů „Mluvíme o umění“, připravovaných Národní galerií v Praze, jsem si nemohla nechat ujít soubor přednášek „Zaostřeno na surrealismus“. Hned v úvodní prezentaci, primárně zaměřené na historický vývoj od vydání manifestů Ivana Golla a vzápětí Andrého Bretona v říjnu 1924, přes vlny vzestupu a útlumu kopírujících aktuální politickou situaci až po současnost, nás historička umění Eva Skopalová překvapila ujištěním, že ideje surrealismu jsou živoucím odkazem neustále. Konkrétně se projevují osvobozeným myšlením pro kritické vidění světa i vědomím něčeho, co nás přesahuje a solidárně propojuje – a posléze může být vyjádřeno jakoukoli uměleckou formou.

Následné komentované prohlídky expozic, především s edukátorkou Monikou Švec Sybolovou, byly orientovány na hledání motivů typických pro surreálná zobrazení v návaznosti na výchozí styly, zejména romantismu a symbolismu. Imaginaci nekonečné expanze může vyvolat prázdnota pouště, vodní hladina, denní či noční obloha,

hlubina vnitřku lesa, jeskyně, ulity, tzn. obecně ženské principy. V protikladu k tomu stojí fragmenty těla či antické archetypy, nahodilé předměty (šachovnice, nůž, hodiny, zrcadla), případně symboly (zvíře, vejce, krystal). Emoce, náznaky proměn, skryté děje (včetně násilí) jsou leckdy skryty tajemnem látek splývajících v drapériích nebo nahrazeny stylizací.

Závěrem Jaromír Typlt upřesnil, že surrealismus není výtvarným stylem z důvodu spontánní a svobodné potřeby individuální tvořivosti. Přesto se názorově blízcí sdružovali do skupin s přesvědčením, že společnou činností vytvoří něco navíc. Pochopitelně v kolektivech vznikaly občasně spory, takže docházelo k vyloučení, nepřijetí, zběhnutí a návratům, o nichž se více rozhovořil v Městské knihovně, kde zároveň doporučil časopis a knihy vydávané Sdružením Analogon.

V rámci Dne architektury se mi ještě podařilo absolvovat přednášku Adama Štecha „V zajetí snů a fantazie“. Ty se nejprve projevovaly v literatuře, poté malířství a sochařství a ojedinele v užitém umění v designu lamp, nábytku, výzdobě interiérů často s využitím zoomorfních tvarů. V architektuře se od organicky zvládnutých ploch dospělo k domům připomínajícím bunkry nebo jeskyně. Doplnění teorie je nejsnadnější pomocí vyhledávače, v mém případě Googlu. Snové výjevy se objevují i v módě, buď

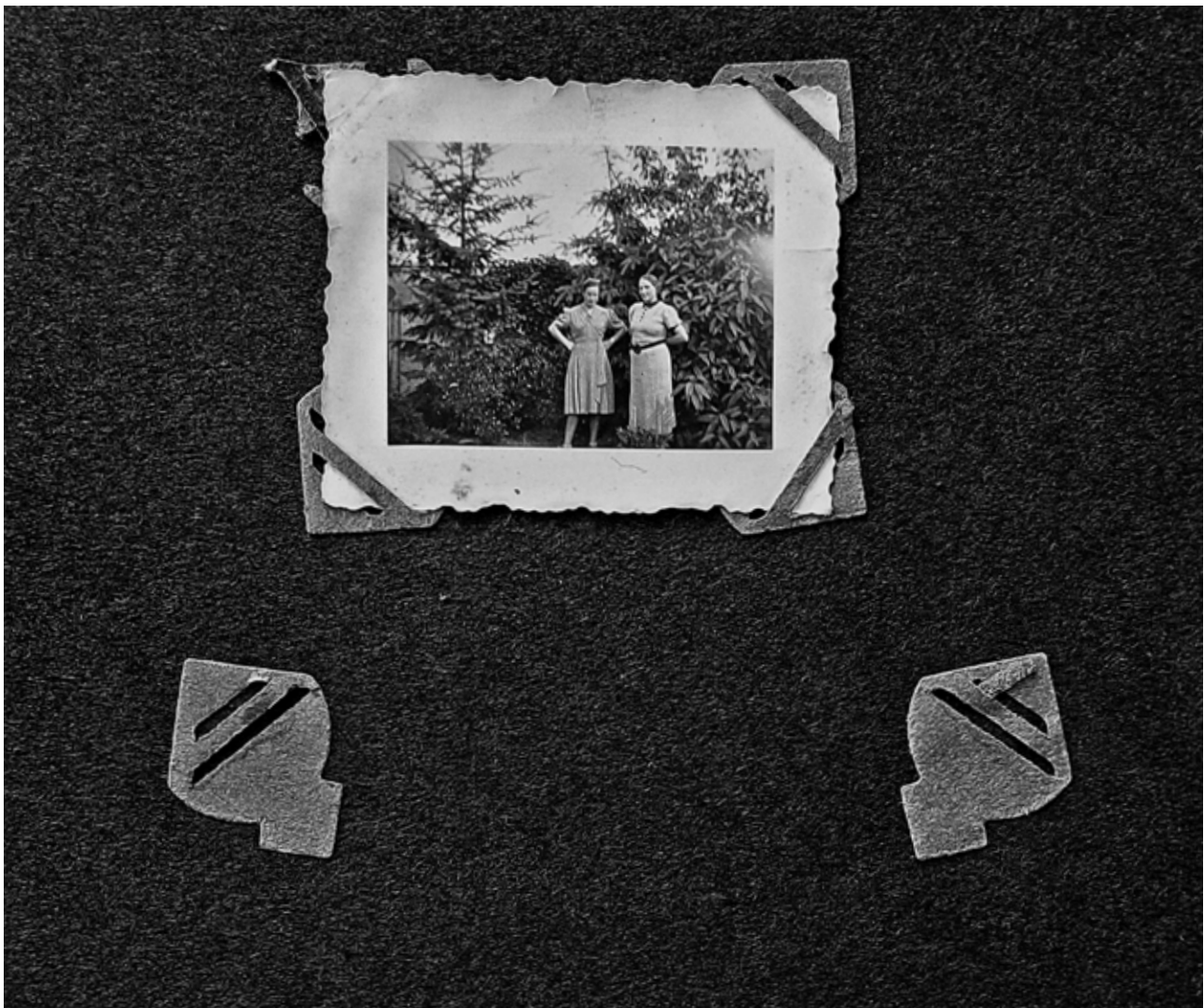
„číst obrazy“

ve formě materiálů a jejich zdobení iluzivním potiskem, siluetách nebo tvarově extravagantních doplňcích. Tělesný projev se dokonce může prezentovat v tanci, divadle a filmu (stačí si vybavit Jana Švankmajera nebo vydařené úvodní titulky TV krimiseriálu „Stíny v mlze“). A co tedy ta fotografie? Pro nenasytěně zvědavé sepsaly hezké stručné přehledy Štěpánka Bielešová a Pavlína Vogelová; najde se i pár diplomek a odkazů na hůře dostupné knihy Petra Krále. Přes ně se lze dostávat hlouběji na vyskakující jména jednotlivých autorů. Ale to všechno by se nemělo míjet s praxí, přinejmenším uměním „číst obrazy“. Zjistila jsem, že málokdy se zadaří vyfotit něco absurdního jako přímý úlovek. V Národní galerii aktuálně probíhá výstava Libuše Jarcovjácové – dalo by se říci, že některé snímky vznikly skutečně bez vědomé myšlenkové kontroly. Z amatérských prací mi uvízl v hlavě snímek Hany Michaličkové s fotbalovou brankou a kostelíkem. Spíš předpokládám, že více efektní fotografie vznikají

aranžováním předmětů a kombinováním snímků do koláží nebo asambláží – jako příklad bych uvedla práce Lucie Horuckové.

Příspěvkem vlastní kreativity by mohl být zážitek z workshopu Galerie hl. města Prahy pod vedením Evy Pejchalové. Na tvorbu Jiřího Thýna jsme reagovali pomocí fotogramů. Přípravu jsem nepodcenila, primárně jsem chtěla odzkoušet vliv barevnosti folií a bublin z Jaru. Prázdnotu plochy vyplnila postavička vystřižená z katalogu, inspirovaná podobným motivem od Gabriely Kolčavové. Takže shrnutím lze konstatovat, že post-surrealismus, ať už se nazývá jakkoli, je skutečně stále živý, rezonuje v našich „vypnutých“ myslích i po uplynutí celého století a jeho ideje zřejmě budou nesmrtelné. Pod tímto vlivem přeji fotografům tvořit zdařilá díla.

Natalie Marčanová
19. 11. 2024

Formát šest krát devět

Dostala se mi do rukou sbírka povídek spisovatelky Blanky Kostřicové s názvem Formát šest krát devět. Paní Blanka je spisovatelka a obdivovatelka pana Hrabala. Seděl jsem u jejího vyprávění, jak se s Hrabalem setkala a jak ho ráda čte.

Blanka napsala několik knih, sic ne obsahem rozsáhlých, ale textem příjemných.

Povídka, možná autobiografie, s názvem Formát šest krát devět mne zaujala hned na první dobrou. Vždyť se jedná o formát starých, mnohdy měchových fotoaparátů našich pradědů, dědů a otců. Vždy mne fascinují obrázky, kopie převážně rodinných snímků. V textu je uvedený formát použit jako jakási „konzerva“ časů minulých. Bez dovolení autorky si dovoluji část textu nabídnout i vám.

Třináctiletá Pavla vytahuje ze skleníku po prátetě svůj objev: půdními sazemi a prachem pokryté dva předválečné foťáky, měchové aparáty Balda a Kodak; měly oba nějak

porouchanou závěrku, ale Pavle se to jaksi podařilo spravit, nakoupila filmy šest krát devět a kontaktní papíry, k Vánocům dostala kopírovací rámeček, možná poslední v republice, ve střední Evropě, ve vesmíru...

Ve zhasnuté kuchyni vložit do rámečku papír, na něj negativ, přicvaknout pružiny a rámeček přitisknout na hruď a potom honem k vypínači; ne, není třeba spěchat, ale Pavla je strašně nedočkavá, tolik se těší a je zvědavá na novou fotku (bude to zimní ulice, Kodak má čas B i T – je možno nastavit dlouhou expozici, postavit fotoaparát na okenní parapet... a teď...), a od vypínače klusem pod žárovku lustru, teď teprve odklopit rámeček od těla, podržet pod žárovkou a odhadnout expozici a zase přitisknout na hruď a běžet zhasnout, rozsvítit červené světlo a honem do vývojky...

Všude kolem se rozprostírá rudá tma, ale Pavla se soustředí na nově vznikající tmu, nevnímá a nemyslí na ni, pro ni tu svítí červené světýlko...

A najednou po desetiletích se jí zasteskne po světě, který se mohl vejít do formátu šest krát devět centimetrů, nebylo třeba nic zvětšovat, jen kontaktní fotografie, vznikla fotka, která měla kontakt se světem, jež zachytila.

S digitální fotkou můžeš dělat, co chceš, a svět se do ní přece nevejde, ten přerostlý a zpitomělý svět, z něhož se skutečný kontakt, kontakt se skutečností, čím dál víc ztrácí (anebo je již ztracen dočista?), v němž kontakt znamená e-mailovou adresu nebo číslo mobilního telefonu...

A Pavla zatouží udělat z toho všeho výřez, který by se vešel do formátu šest krát devět, chodí po světě a hledá vhodné záběry... Tamhleta paní prodavačka ve sportovní vestě, která právě vyšla před krámk s nápisy BATOHY – HRAČKY – ČASOPISY – EROTICKÉ ZBOŽÍ, zhruba pětapadesátice, „studentský“ jednoduchý střih přirozeně prošedivělých vlasů, docela při těle, soustředěně kouří, pohled upřený do věčnosti... no to by byl pěkný portrét, ale šest krát devět? Ne.

Na šest krát devět patří rodinná fotka ze zahrady anebo u vánočního stromku rozsvíceného pravými svíčkami, sušení sena a krmení králíků, včelín a ovocné stromy a zeleninové záhony, výstup na Gerlachovský štít v plátěných teniskách a s teletem na zádech, děti hrající kuličky a šplhající po klepadlech na koberce, přírodní koupaliště

pod lesem, sáňkování a bruslení na řece, sněhuláci a sněhové pevnosti, prababička v šátku a kachlová kamna, procházky vonícím lesem a bílení zdí ve sklepě, přírodním mýdlem vonící pára stoupající z prádelny a šňůry natažené mezi vysokými hrušněmi na zahradě, mosazné kliky na dveřích a oknech a trámy na půdě, skleník po pratečě a sálajícími kamny útulně vyhřátý dům v podzemní sychravíně i zimním mrazu, patří sem knihy a obrazy, texty a slova, dopisy a hovory, srozumění, přátelství a ze srdce jdoucí objetí, patří sem i letmá setkání, pár slov, záblesků... pár okamžiků, kdy máš pocit, že ano, že přeci jen... nakonec i ta paní ve fleecové vestě se sem asi vejde... patří sem celý Pavlin život – žitý navzdory všem tmám – který se vzpírá modernímu zvětšování, a tak Pavla chodí po tom světě, který se nevejde na billboard ve formátu šest krát devět...

Rudá tma už se dávno rozplynula, snad kdesi svítí malé světýlko... je třeba stihnout toho ještě tolik... Ještě aspoň chvíli nést ten rámeček na hrudi, ten možná poslední ve vesmíru... než padne soumrak a vytvoří temnou komoru.

Blanka Kostřicová
FORMÁT ŠEST KRÁT DEVĚT

Něco jako vašeň

Mezi fotografy mám hodně kamarádů. Mnohé ještě z doby, kdy jsme na Okresním kulturním středisku organizovali různé fotoakce. Jedním z nich je i Jirka Sysr z Turecka. Turecko se u nás říká obci Verměřovice kousek od Lanškrouna.

Jirka byl náruživým fotografem už za sociáku. Vždy byl jedním z těch, kteří s technikou pro focení uměli dobře zacházet. V době, kdy jsem objevoval smysl zaostřování, dobrého vyvolávání negativů a poté i fotek a jiných technických kouzel, tak Jirka byl už zdatným fototechnikem. Slovo fototechnik píšu zcela vědomě, protože Jirka není nějaký výrazný obrazový vypravěč. Jeho fotografie jsou i dnes technicky velmi dobré (aby ne při té technice), ale focením pro svoji radost zobrazuje věci kolem sebe a pro sebe a své nejbližší okolí.

Jirka je ale fototechnik par excellence.

Do nedávna jsem věděl, že má rád dobré fotoaparáty. Ale že je má tak moc rád, to jsem nevěděl. Ukázalo se to právě až v tom Turecku. Domů mi přišla pozvánka, že je pořádána výstava fotoaparátů Jiřího Sysra v kulturáku ve Verměřovicích.

Když jsem do Turecka přijel, vešel jsem do velkého sálu kulturního domu a nic. Žádná výstava, žádný foťáček. Jen pan starosta připravuje projektor pro nějakou obecní akci. „To jsem Jirku asi trochu přecenil,“ řekl jsem si v duchu. „To musíte okolo,“ povídá starosta. „Tam jsou takový schody a tam ji najdete.“

Vejdou do místnosti a nestačím se divit. Taky mám pár foťáčků, ale tady? Celý sál by ta přehlídka sice nezabrala, ale místnost asi 5 x 8 metrů byla „plná“. Prostředkem a u okna dlouhá řada stolů, u zdi skleněné vitríny.

I vybavení temné komory se zde vešlo. A na stolech... Tolik fotoaparátů pohromadě jsem dlouho neviděl. Jeden vedle

druhého. Malé, velké, černé, stříbrné i zelené. Značky, nad kterými se srdce fotografa jen zatetelí. Canon, Nikon, Pentax, Kiev, Olympus, Smena, Pentacon, Petri, Minolta, FUJI, Sokol, EXA, Praktica... Ale nejeden Canon nebo Nikon, ale celá typová řada včetně Profi. Ikonický Nikon F, F1, F2, nebo první Canon s motorickým ostřením v objektivu. Canon T70 i T90, po kterých jsem jako mladý fotograf toužil. I ta Praktica PLC3, kterou jsem si nakonec koupil.

A malý Pentax MG, se kterým jsem udělal asi nejvíce obrázků, i když měl jen tři časy B, 1/100 a automat. Fotoaparáty doby analogové i digitální. Viděl jsem foťáky, které i dnes stojí hodně peněz. Viděl jsem ale také malé bakelitáčky za pár šušňů. Prostě pestrost jako u papoušků, která se na stole udála, byla mimořádná.

Ptám se Jirky: „Jak často na nich utíráš prach?“

A Jirka povídá: „Jednou za rok všechny vezmu, utřu prach. U funkčních cvaknu párkrát závěrkou a zase uložím. A to mě baví, to mám rád.“

A já mu věřím. I tak to může být. Nejsou jen fotografové v první linii, ani jen ti umělečtí. Jsou mezi námi i ti „čudlíkáři“, jak o nich rád a otevřeně mluví Roman Dula z Trutnova. I oni propadli kouzlu fotografie. Jen trochu jinak než my, kteří fotíme pro obrázky. Pro zachycení toho našeho okamžiku, který trvá. Přiloží si foťák k uchu a rádi si poslechnou, když to cvakne třeba tou jednou stopětadvacetiinou.

*Z výstavy zdraví
Vladimír Skalický, říjen 2024*

Velké Bílovice, Ctiborův plenér

17.10.–20.10. 2024

/ CTIBOR KOŠTÁL /

Ahoj děti.

Letos nás čeká nebezpečná lokalita. Doporučoval bych vám od tohoto okamžiku přestat pít víno. Tělo musí být zregenerované, nikoliv zhuntované.

Na zdraví.

Ctibor.

Vážený pane učiteli,

dovolil bych si lehce nesouhlasit. Naopak je třeba tělo řádně připravit na zátěž. V sobotu, neděli a pondělí ještě řádně potrénovat...

V úterý volný den bez alkoholu. Ve středu doladit formu jednou.

A ve čtvrtek se těším na prima partu.

Ahoj, Jirka.

I takové e-maily předcházely říjnovému setkání fotografů ve Velkých Bílovicích. Jana Neugebauerová, úžasná, obětavá a spolehlivá organizátorka, nezklamala ve výběru lokality, ubytování, stravování ani v hladkém průběhu akce. Lokalitou nás provázel a po kopcích honil lektor Ctibor Košťál. Vždyť jsme za ty dva dny stihli kromě focení nachodit 26 km. Počasí nám přálo, bylo slunečno, jen to trochu kazil silný vítr.

Sjeli jsme se všichni ve čtvrteční podvečer do penzionu Mlýn ve Velkých Bílovicích. První společný večer se Ctiborovi podařilo dostat nás do varu tím, že prezentoval fotografie účastníků loňského setkání na Malé Skále nejprve pravdivě a posléze upravené v AI. Následně nás záukoloval deseti tématy, které jsme pak museli během pátku a soboty nafotit. Samotná témata byla cíleně nasměrovaná na náplň víkendové akce: Víno, Před a po,

“Vino, Před a po, Řád, Čarující světlo, Cik cak, Rozlito, Na čtyřech, Pohled vzhůru, Abstinent, Snaha o ovínění lektora.”

Řád, Čarující světlo, Cik cak, Rozlito, Na čtyřech, Pohled vzhůru, Abstinent, Snaha o ovínění lektora.

V pátek po snídani jsme všichni společně vyrazili na Pavlovské vrchy. Přestože nedosahují velké absolutní výšky, vystupují monumentálně nad okolní krajinu a tvoří přírodní dominantu jihu Moravy. Na dvou jejich vrcholcích se tyčí středověké hradní zříceniny, Děvičky a Sirotčí hrádek. My jsme vystoupali na Sirotčí hrádek, z kterého se dochovalo pouze torzo strážní věže a paláce. Od něho jsme sestupovali velkým obloukem po jižním úbočí. V dálce pod námi se rozprostíralo historické město Mikulov a kolem nás malebná krajina, která inspirovala, vyvolávala pocit radosti a štěstí. Sešli jsme do Klentnice, kde jsme poobědvali a občerstvili se.

Čtyři z nás jsme v Klentnici ještě nečekaně navštívili galerii malíře Antonína M. Stojáka. Sám mistr nám otevřel dveře a dovolil nám prohlédnout si jeho království plné obrazů, soch, sošek, domovních zákoutí, teras. Pohybovali jsme se tam jako v transu, fotili jako diví a nemohli se nabažit směsici zvláštního umění, chaosu, vůní.

Tím pádem nám ostatní ujeli a dohonili jsme je až na vinných terasách vinařství Kolby. Tam mě zaujal citát jednoho vinaře: Odrůda je matka vína, poloha je otcem a ročník je jeho osudem. Hezké, ne? Z vršku byl nádherný výhled do kraje plného vinic, které již navlékly podzimní šat.

Procházku vinic jsme zakončili posezením uvnitř dutých soch Lukáše Rittsteina. Fotilo se tam moc hezky, protože už nastoupila zlatá hodinka a světlo tam čarovalo.

Pak už jsme honem ujížděli na večeři, protože po ní jsme pospíchali do vinného sklepa rodiny Skoupilů. Bylo fajn, že Jana domluvila kromě degustace i prohlídku vinařského provozu a mohli jsme si nafotit i provozní zázemí.

Po návštěvě sklepa jsme se už jen trousili na penzion a většina se hned zavrtala do pelechů.

Sobota byla naplánovaná jako klidný den, ve kterém bude dostatek času na focení a fotografické zpracování témat na večer. Zase jsme vyrazili společně do Mikulova. Trochu se zpočátku lavírovalo s parkováním, ale nakonec jsme zakotvili na parkovišti u bývalého lomu Svatý kopeček. Prohlédli jsme si lom Janičův vrch, pohovořili s dvěma boдрými hochy, pohladili a pochválili jejich psa a vydali se vzhůru na Svatý kopeček, kde jsme si udělali společné foto, a pak sešli do města. Byla sobota, všude kolem nás spousta lidí. I město bylo plné, a tak bylo obtížné sehnat místo v nějaké restauraci. Hodně nás nakonec zakotvilo v poloprázdném Bistru, kde byla rychlá obsluha a ceny mírné. Pak odpolední prohlídka zámku, města. Nakonec jsme objevili, že je otevřená synagoga i židovský hřbitov. To jsme si nemohli nechat ujít. A ještě nás čekala zřícenina Kozí hrádek a dvoukilometrový pochod k autu. To už bylo

/ HANA ČERNÍKOVÁ /

17 hodin. A tak bylo osazenstvo našeho auta (Eva Stanovská, Eva Svobodová a já) zase v časovém presu, protože nás čekala ještě večere a po ní vybrat a upravit fotky pro prezentaci našich vydařených témat... Začátek prezentace se trochu posunul za 20.00, ale sama prezentace pak stála za to. Průběh nelze popsat, musí se prožít. Ctibor se svým laskavým humorem a parťáky z fotoklubu Trutnov, Jiřím a Zdeňkem, tam předvedli koncert vtipů, žertu, humoru, legrace, srandy, fórků, šprýmů, ptákovin, šplouchů... Marcela Zuchová nám pak ve své prezentaci ukázala knihu Jiný svět, kterou si dopřála ke svým 70. narozeninám, a Ivan Nehera zase prezentoval svou fotoakci do Slovinska. A to už byla skoro jedna hodina po půlnoci.

Nedělní ráno jsme se ještě navzájem užili u kaple sv. Cyrila a Metoděje, Václava a Urbana nedaleko Velkých Bílovic. Pak už jsme se rozjízďeli každý svým směrem k domovu. Někteří ještě do přírody, někdo za kulturou a někteří si užívali během cesty domů kulinářských zážitků v několika cukrárnách a restauracích.

A takto byla akce vyhodnocena:

Bylo to PRÍÍÍMA.

Kromě Ctibora a Jany za to můžou úplně všichni, krásný kraj a skvělé počasí. Se těším na příští vypečené setkání. Mějte se nejlíp.

Eva Stanovská

Ahoj kluci a holky, díky, bylo s Vámi všemi dobře. Parádní víkend!!! Perfektní organizace, Jani, báječněj a milovanej Ctibor i jeho skvělá Blanča, pohoda, sranda, nádherný dojemný krajiny, Ivanova posedlost dokonalostí fotografie, fantastický barvy vinných listů i Jitčiny vlasů, úžasnej humor moudrých kluků a rozpustilých holek, bezpečné jízdy obětavých řidičů, souznění mládí a zralého mládí, opojné Slunce, chladný Vítr a Měsíc těsně po úplňku... Zamáčknou slzu a těším se na příští školní výlet. Díky i za poklady vysypané z Marcelina Soňáčku... Eva a Skoupilovo Veltlínské zelené, pozdní sběr, Šmatláky...

Díky, Ctibore, díky, Jano, i vám, skvělým fotokamarádům, za inspiraci, za radost, kterou jsem s vámi mohla naplno prožívat.

Hana Černíková, elév z FOPA Pardubice

Hledání duše města – Brno

Hledání duše města – Brno nejen funkcionalistické. Fotografický víkend plný světla, architektury a cukrářských přestávek.

Ve dnech 25.–28. října 2024 se v Brně uskutečnilo setkání, které přilákalo více než dvacet vášnivých amatérských fotografů. Akce, organizovaná Vladimírem Skalickým alias Skaldou, nesla název „Hledání duše města – Brno nejen funkcionalistické“ a nabídla pestrý mix fotografování, společenských večerů, odborných přednášek a, jak už to u Skaldy bývá, výprav za nejlepšími cukrárnami.

Fotografické expedice: Od funkcionalismu k magickým světelným efektům

Účastníci měli možnost fotografovat nejen v Brně, ale i v jeho okolí. Mezi oblíbené lokace patřilo okolí hradu Veveří, kde podzimní krajina poskytla malebné scénérie. Jedním z vrcholů akce bylo focení v bývalém vodojemu, kde probíhala světelná show. Tento industriální prostor, proměněný na magickou scénu plnou světelných efektů, přiměl fotografy doslova vyždímat své kreativní schopnosti – i baterie svých fotoaparátů.

Dalším zajímavým místem byl nový kostel v Lesné, oficiálně nazvaný Kostel blahoslavené Marie Restituty. Tento moderní sakrální prostor dokončený v roce 2020 kombinuje minimalistickou architekturu s promyšleným využitím světla a stínu. Fotografování zde bylo pro mnohé účastníky vrcholným estetickým zážitkem.

Přednášky s odborníky

Program obohatily dvě zajímavé přednášky. V pátek večer se Libor Teplý, fotograf, nakladatel a milovník brněnské architektury, podělil o své zkušenosti a pohled na funkcionalismus. Teplý je známý svou dlouholetou prací na popularizaci architektury nejen v Brně, ale i v celé republice, a jeho příspěvek účastníky naladil na téma víkendu.

V sobotu večer se pak konala přednáška Violy Hertelové,

fotografky specializující se na architekturu. Hertelová je uznávanou odbornicí na zachycení prostoru a světla, přičemž její snímky jsou často publikovány v prestižních architektonických magazínech. Účastníkům přiblížila nejen technické aspekty focení architektury, ale také to, jak do záběru vtěsnat příběh místa a atmosféru, která často zůstává na první pohled skrytá. Její poutavý výklad inspiroval nejednoho fotografa k tomu, aby při příštím focení na ulici přehodnotil kompozici.

Atmosféra: Mezi tvůrčí náladou a cukrářskými odbočkami. Akce se nesla v uvolněné, tvůrčí atmosféře, kde se všichni cítili vítáni – a to jak fotografové, tak milovníci kávy a sladkého. Zatímco někteří trávili hodiny hledáním dokonalé kompozice, jiní objevovali brněnské kavárny a cukrárny. Skalda jako správný organizátor osobně vedl „cukrárenské expedice“ a zajišťoval, aby nikdo neodcházel bez pořádné dávky inspirace – nebo sacharidů.

Přínos pro komunitu

Tato akce byla důkazem, že sdílení zkušeností a tvůrčí energie může komunitu obohatit nejen fotograficky, ale i lidsky. Účastníci si odnesli nejen snímky, ale také nová přátelství, nápady a spoustu historek, na které se bude vzpomínat na příštích akcích.

A co dál?

Povedené setkání potvrdilo, že Skaldovy akce mají své nezastupitelné místo v kalendáři fotografických nadšenců. Další dobrodružství už je v plánu – příště se fotografové sejdou v Olomouci, kde budou znovu hledat „duši města“. Těšíme se na další inspirativní víkend – tentokrát s hanáckou příchutí!

Zdraví Honza Gottfried

/ EVA STANOVSKÁ / TRUTNOV - EPO1 /

Do Trutnova za nevšedním zážitkem.

EPO1 je ne úplně lákavě znějící název skvělého počínu. Osvícení majitelé firmy KASPER KOVO, sídlící v areálu bývalé tepelné elektrárny v Trutnově Poříčí, zde vybudovali kulturní stánek. Je mi sympatické, když úspěšní lidé nenakoupí jachty v Karibiku či vily na Floridě, ale investují do významných staveb, které by jinak byly určeny k postupné záhubě. Jak píší na svých stránkách, rozhodli se „objekt revitalizovat ve verneovský technicistní svět s uměleckou náplní“. Vznikly výstavní prostory s obrovskými rozměry, které dávají prostor vyniknout velkým dílům. Galerie byla otevřena v roce 2023, takže se jedná o zcela novou záležitost. Na léto 2024 byla připravena a rozsáhlá výstava s názvem Jízda. Pohyb, kola, kolečka ve ztvárnění nejrozumnějších uměleckých směrů. Malba, sochy, fotografie,

objekty, ... vše na téma kola. Jízdní kola, aby bylo jasno. Jejich rozmístění uvnitř i venku a slunečné počasí poskytovalo krásnou možnost fotografovat. A abych nezapomněla, v objektu mají mimo umění i kavárnu s moc dobrými zákusky.

Na EPO1 jsme si udělali výlet s fotoklubem. Dobrý nápad, bylo na co koukat. Před otevřením EPO1 jsme navštívili ještě Hrádeček Václava Havla. Těž nám udělal radost. Neformálností vzpomínek, které tam lidí nosí. Hrad Břečštejn nad známou chalupou poskytl romantický zážitek. Výlet se povedl, je potřeba napsat na závěr. Zážitků bylo fakt hodně.

Eva Stanovská

/ EVA STANOVSKA / TRUTNOV - EPO1 /

/ EVA STANOVSKA / TRUTNOV - HRÁDEČEK /

/ WOYTEK SMÓLKOWSKI /

Šesté setkání s polskými fotografy z Wyszkowa

Dvacet lidí, jejichž koníčkem je fotografie, je skvělá společnost. Sešli jsme se již po šesté – my z východních Čech a Poláci z Wyszkowa. Na jaře jsme obdivovali Varšavu. Pro polské přátele jsme pro podzimní setkání vybrali Sluňákov. Že nevíte, co a kde to je? Sluňákov je centrum ekologických aktivit v Horce u Olomouce. Energeticky optimalizovaný dům zahrnutý zeminou skýtá ubytování, stravování i přednáškové místnosti. Areál na břehu Mlýnského potoka poskytuje návštěvníkům řadu nečekaných atrakcí.

Osvícené vedení Sluňákova při jeho vzniku pozvalo několik výtvarníků, kteří pracují s krajinou. Vynikla galerie v přírodě. František Skála postavil Rajskou zahradu, loď určenou k rozjímání s posezením, studnou a bylinkami. Lesní chrám z dubových sloupů je zasvěcen přírodě. Sluneční hora snů, umělý kopec, umožňuje vstup do svého nitra s centrální studnou a spoustou světelných efektů. Spirálové ohniště, bobří vyhlídka a spousta dalších krajinných nápadů. Bavili jsme se celé dopoledne.

Další zajímavou atrakcí je Bunkr v Přáslavicích. Protiatomový bunkr byl postaven v sedmdesátých letech na ochranu uzlového telekomunikačního bodu. Zajišťoval spojení mezi Moskvou a satelitními státy. Důležité dokumenty po devadesátém roce zmizely, ale retro vybavení můžeme pozorovat

dodnes. Pět pater do země, no úplně příjemné prostředí to nebylo.

Polští přátelé chtěli vidět výrobu ručního papíru ve Velkých Losinách. Stalo se, a dokonce si každý odnášel vlastnoručně vyrobený list papíru. Woytek si odnášel spoustu ručních listů na své grafické práce.

Hrad Sovinec byl příjemným zážitkem právě tak jako noční Olomouc, procházka Pomoravím a návštěva jeskyně Javoříčko.

Počasi příjemné, sluníčko pomáhalo fotografiím. Prostě prodloužený víkend se opravdu podařil.

A to jsem ještě nezmínila večery s vypečenými hrami Vládi Skalického. Tématem setkání byl člověk v krajině. Na tohle téma jsme večer vytvářeli i koláže.

Několik nadšenců fotografovalo i na klasický film.

Společná fotografie je z Honzova „dřeváku“.

Bylo nám spolu dobře. Teď se schází fotografie od jednotlivých autorů, rádi bychom z nich opět vytvořili knížku, která shrne to nejzajímavější, co se událo.

A hlavně naše fotografická dílka z prožitého týdne.

Eva Stanovská

/ JAN GOTTFRIED / SLUNAKOV /

/ MAREK MIZIOŁEK /

/ LENKA ŽIDOVÁ /

S polskými fotografy ve Varšavě

Plenér Varšava

8.–12. 5. 2024

V polském Wyszkowě je parta skvělých fotografů. Skvěle fotografují, a ještě jsou prima společníci na fotografické výpravě. Setkali jsme se společně již popáté. Tentokrát v Polsku. Naším přáním bylo vidět polské hlavní město. Varšava nás lákala.

Varšava, hlavní a největší město Polska, leží ve středním Polsku na středním toku Visly ve Varšavské kotlině 520 km východně od Berlína a 250 km jižně od pobřeží Baltského moře. Město, které bylo během druhé světové války zcela zničeno, je dnes neuvěřitelně krásnou moderní metropolí. Díky polským fotografickým kamarádům jsme mohli během plenéru nahlédnout do různých částí tohoto města. Hlavní fotografické téma plenéru bylo street foto a vojenská architektura. Vybrané části Varšavy byly nakloněny právě tomuto žánru.

Navštívili jsme známou čtvrť Praga, která byla až do 18. století samostatným městem. Jsou zde neobyčejné kluby a galerie. Má svoji netypickou atmosféru vybízející fotografy a umělce k jejímu zachycení. Praga se nám rozhodně moc líbila.

Další zastávkou byla nepřehlédnutelná památka, na kterou člověk hledí s pokorou. Tou je nejvyšší budova ve Varšavě - Palác vědy a kultury. Zdobí ji jedny z největších věžních hodin v Evropě. Měli jsme možnost vyjet rychlostním výtahem do 30. patra, kde je vybudovaná vyhlídková terasa s pohledem na celé město. Byl to neuvěřitelný zážitek. Zažili jsme také atmosféru obrovské Knihovny Varšavské univerzity. Na její střeše je vybudovaná botanická zahrada. Fasáda budovy je pokryta měděnými pláty se zelenou patinou, díky které se stala netradiční architekturou. Další zajímavou budovou, kterou jsme navštívili, bylo Koperníkovo vědecké centrum, pojmenované na počest velkého objevitele Mikuláše Koperníka.

Jeden den byl věnován výletu do válečné pevnosti Modlin, ležící na soutoku řek Visla a Narew. Počátek této vojenské stavby sahá do roku 1806, do doby Napoleona. V roce 1813 dobyli pevnost Rusové v rámci protiofenzívy proti francouzským vojskům. Posléze pevnost modernizovali. Až za první světové války dobili pevnost Němci. Při napadení Polska na počátku druhé světové války byla významným

/ EVA STANOVSKÁ /

obraným bodem a padla jako poslední. Zde si přišla na své hlavně mužská část naší výpravy. Pohled z věže na kilometr kasárenských budov byl impozantní. Zakončením rozsáhlé prohlídky bylo úžasné grilování, hotové gastro pohlazení.

Dá se říct, že jsme si gastro pohlazení užívali i ve Varšavě, kde jsme ochutnávali polskou klasiku (žurek, pirohy, zapečené bagety...) a ve společenské místnosti v komplexu

Domki Sherwood, kde jsme byli ubytovaní v moderních větších chatkách.

U jedné z chatek vznikl malý venkovní ateliér, kde jsme se navzájem portrétovali a skvěle jsme se při tom pobavili. Celé setkání bylo inspirativní, nádherné a plné krásných zážitků. Už se těšíme na další.

Lenka Židová

Kapitola sedmá – Na sever za papuchalky

Vůbec se nebráníme tomu, že další den bude v duchu mnohahodinového, několikaset kilometrů dlouhého přesunu bez nějakých zásadnějších zastávek. Na jeho konci nás čeká druhé největší město Islandu Akureyri. Snad jen kratičká návštěva farmy Glaumber ze 17. století, sloužící dnes turistům jako skanzen, přispěla k protažení našich cestováním zubožených těl. V malých domcích vystavěných z rašelinových drnů, jejichž střechy jsou tvořeny věčně zeleným travnatým porostem, na nás zákonitě dýchla nostalgie starých časů. Tu ještě umocní celá řada dobových nástrojů a „bytových doplňků.“ Pod vlivem všech těchto, pro nás již netypických a mnohdy neznámých věcí, si snadno uděláte falešnou představu o idylickém způsobu života před mnoha staletími. Životní styl se ale určitě rovnal boji o přežití.

Nesrovnatelně s tím na nás působí velmi solidně vybavený camp ve městě Akureyri, kam jsme dorazili kolem sedmnácté hodiny. Město leží v oblasti s velmi příznivými klimatickými podmínkami, o čemž mj. svědčí i nejseverněji položená botanická zahrada na světě. Ta je však již v podvečer uzavřena, a tak se s fotoaparáty na krku noříme do předměstských uliček, které si v barevnosti nic nezadají s již dříve fotografovanými různobarevnými malebnými

vesničkami Faerských ostrovů. V každé ulici můžete spatřit fasády snad ve všech základních barvách, počínaje bílou a konče morbidní černou. V duchu se přenáším k našim klasickým zašedlým břizolitovým formacím rodinných domků. Ach jo... Rovněž velikost příbytků je nepoměrná. Nemyslím, že by průměrná islandská rodina měla méně členů než ta česká. Bydlí v účelně zařízených přizemních objektech s množstvím prosklených ploch a dostatkem zeleně ve svém okolí. U nás bychom takové objekty našli pravděpodobně pouze v zahrádkářských koloniích. Nechme Akureyri Akureyrii, čekají nás ještě lokality zajímavější. Hned ráno se rozjíždíme k jedné z nich. Vodopád Godafoss – vodopád bohů, vodopád, do něhož byly dle islandských ság vhozeny, v souvislosti s přijímaným křesťanstvím, symboly pohanských bůžků. Charakterem trochu připomíná Niagarské vodopády. Nikoliv však svojí velikostí. Nemám na něho pěkné vzpomínky. Bylo nevlídno, chladno, pršelo, málo času a k tomu všemu jsem ještě špatně exponoval film. Božský, jak zní jeho jméno v překladu, turisticky hojně navštěvovaný vodopád mi zůstal uchován pouze ve vzpomínkách a představách. Po krátké zastávce v rybářském městečku Húsavík dosahujeme nejsevernějšího bodu našeho putování – mys

Tjrnes. Jestli jsem se již zmiňoval v souvislosti s nejjihnějším cípem Islandu o ptačích útesech obsypaných „nemotornými“ papuchalky, tak tady na severu to byly úplné ornitologické hody. Buřňáci lední, alky, guillemoti a zejména pak papuchalci, kterých tu na Islandu žije údajně kolem deseti miliónů. Ležím na bříše, ostatně jako všichni, kteří chtějí fotoaparát „ulovit“ ten nejskvělejší záběr a pomalu, pokud možno neslyšně, se plazím na hranu útesu. K „dlouhému sklu“ přidávám ještě dvojnásobný telekonvertor, takže se dostávám na maximální možnou ohniskovou vzdálenost 420 mm. To by mělo stačit. Aby ne. Papuchalk se třemi nebo čtyřmi malými rybkami, jež jakoby mimochodem nehybně visí po stranách jeho zobáku, sedí tři metry přede mnou. Zaostřím. CVAK! Je tam! Přes celé políčko filmu. To bylo z boku a teď bych ho ještě potřeboval z ánfasu. Riskuji a lehce písknu. Papuchalk flegmaticky otočí hlavu ke mně a já z jeho pohledu vyčtu: „Tak dále, ty otravo. Zmáčkni to a dej mi už konečně pokoj.“ Poslechl jsem.

Kapitola osmá – Divadlo jménem Detifoss

Teď už pojedeme zase jenom na jih, přesněji na jihovýchod. Dnes budeme spát za, pro Island netypicky lesem zarostlou, příkopovou propadlinou Ásbyrgi v kaňonu druhé nejdelší řeky Jkulsá á Fjllum. Procházíme bizarním čedičovým skalním městem a nestačíme se divit nemožně uspořáda-

ným, jinak pravidelným, čedičovým sloupcům, které zde vytvářejí rozličné jeskyně, obří vějíře, barokní „záclony“ a další nepojmenovatelná seskupení a novotvary. Jen tady bych vydržel fotit dlouhé hodiny. „Sorry.“ Jdeme dál. Tuto krutou realitu přijímám smířlivě pouze proto, že vrchol celého islandského putování mě má údajně teprve čekat. V následujících dvou dnech nás totiž čeká poměrně náročný asi 40 až 50 km dlouhý pochod krajinou v okolí bouřliváka, který nese jméno sopka Krafla.

Poprvé tady na Islandu balíme do svých kletrů stany, spacáky a jídlo na dva dny. Ještě před tím, než se zakousneme do totální islandské pustiny, obdivujeme kalnou ledovcovou vodu, jež se v místě zvaném vodopád Detifoss vrhá s ohlušujícím rachotem do čtyřicetimetřové hloubky. Uváděný průměrný průtok se pohybuje kolem 500 krychlových metrů za sekundu. Jen pro představu. Za jednu jedinou vteřinu proletí vzduchem více než tříletá spotřeba vody naší domácnosti. A tady to je právě jedno z těch míst, kde do svého záběru potřebuji dostat lidi. Pouze tak vynikne monumentálnost této hříčky přírody. Z nadhledu pozoruji početnou rodinku s malými dětmi a vybírám si „obět“ pro svůj vymyšlený snímek. Děsí mě lhostejný přístup rodičů, kteří klidně nechají to své nejmenší balancovat tak blízko záhuby. Žádné zábradlí (pro fotografa skvělé) pouze tenoučký provázek ve výši mých kolen. Snad právě tohle rozrušení způsobilo, že ač jsem tam toho napráskal spoustu, právě snímek opuštěného děcka na pozadí šedivé „opony“ je trochu „mázlý.“

Ctibor Košťál

